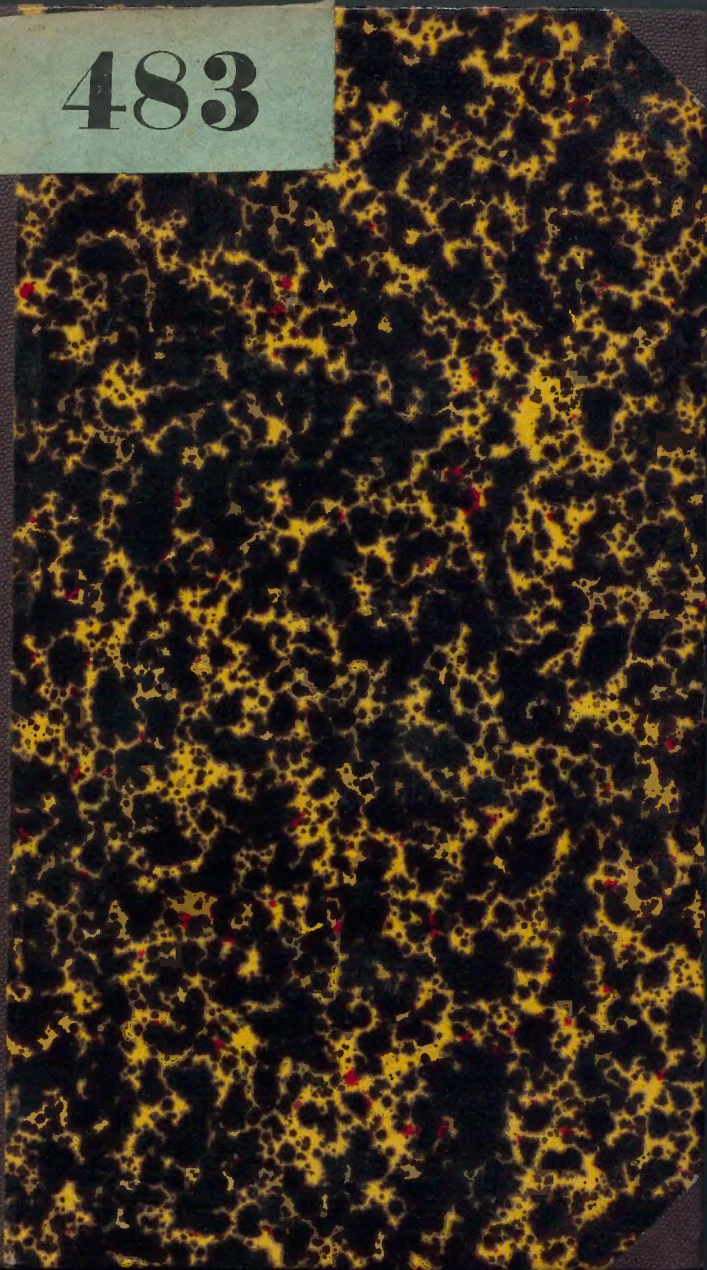
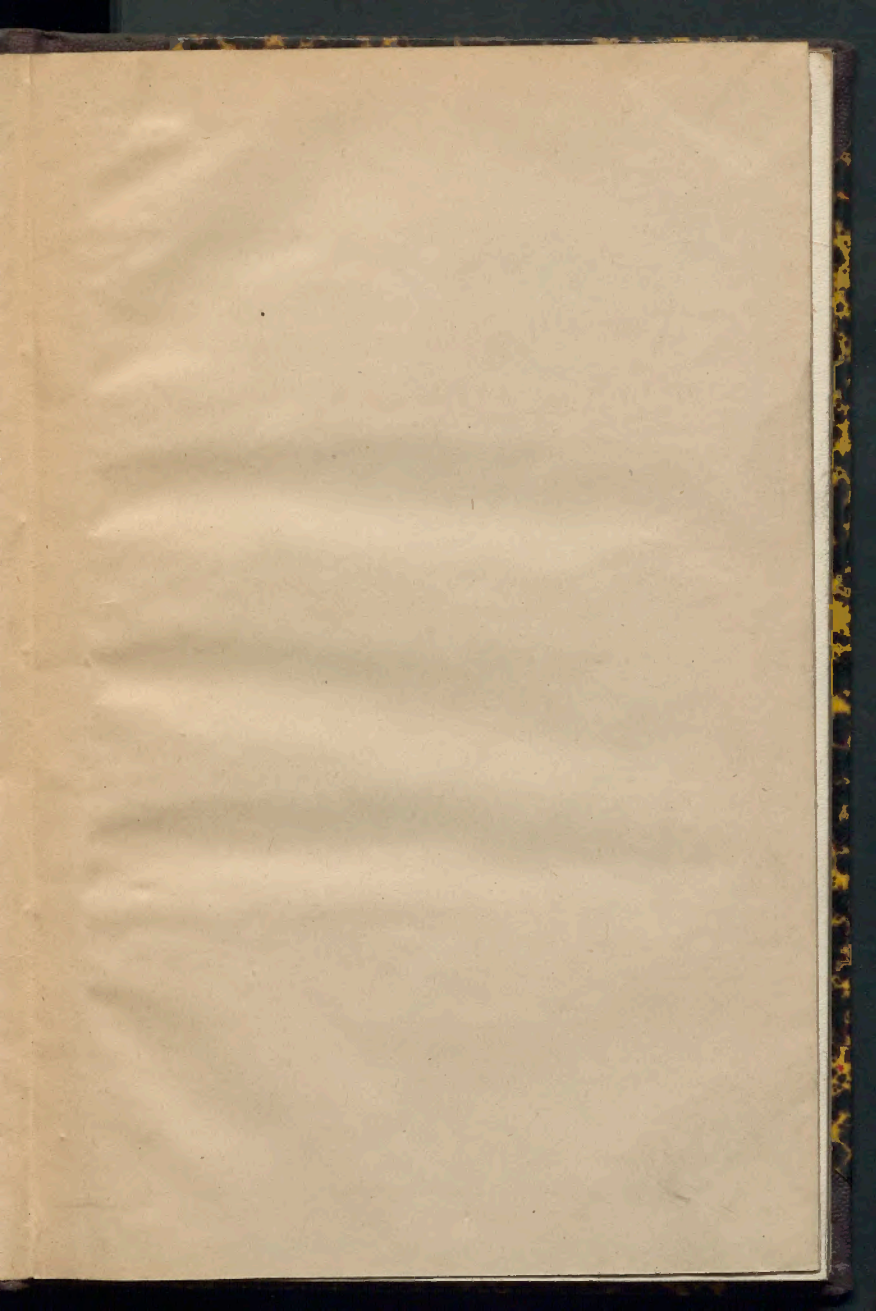

483

w. 483.

W. 483

ՄԱՅԸ ԶԹ :

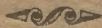
ԱՌԻՕ՝ ՔԻԹԱՊԱՆԻ

ՊԻՐ ԵԱՐՏԸՄ :

“Վէ պիւր զէյրի մէլէք կէօյիւնն օրթասիստէ
սւչար կէօրտիւմ” . . . :

ԲՒՆԿՈՒ . 14 . 6 :

ՄԱԼԹԱ .

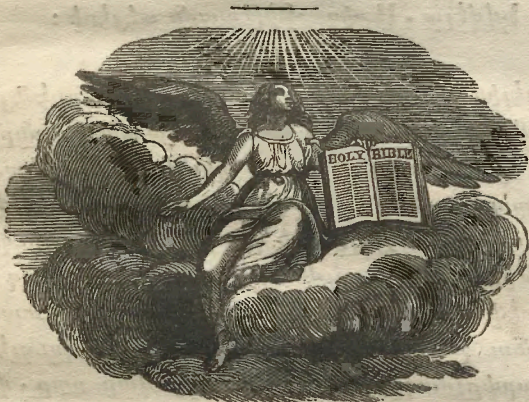
1829 :

in m. l. d. b. l. c.
27
h. l. g.

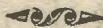
ԱՌԻՕ, ՔԻԹԱՊԱՆԻ

ՊԻՐ ԵԱՐՏԸՄ :

“Վէպեր ղէրբ մէլէք կէօյելն օրթասինտէ
ուչար կէօրտիւմ” . . . :

Բույս . 14 . 6 :

ՄԱԼԹԱ .

1829 :

Ս.Օ.Ի.Օ. ՔԻԹԱՊԱՆԻ

պիւր եարտում :

Էլ վեւա . Ազեզ Քիթապըն տէյերի :

Տէյելում քի պիւր տեյարի ղուրպէթ թէրքէմէյէ մէճպուրէնէն պիւր քիմսէ , աչա պապասընըն վնտ էթմիշ օլտուղու պիւր պիւրիւք մալէքեանէ գապուլլանմաղա վաթանն տէօնմէք տնվէթ օլունսայտը . տէյելում քի կիտէճէյի եօլա պիւզ պիւթիւն թանըշ օլմատըգ օլոայտը անճագ , չօգ տէֆն սարպ՝ չէթին վէ թէհլէքէլնյտի . տախի օնու շաշըրմաղա չօգ եալանճը գլաղուզէր վէ շարփըշմաղա չօգ տիւշմէնլէր վար ըտը . վէ էօյլէճէ , տէյիլ սալթ վնտլէնէն մալէքեանէ , անճագ հէր էտինտիյի , հաթթա ասըլ էօմրիւ խուսուսինտէ տէ ղայիպէ գօնուլաճաղընը պիւր սէյտի՝ իւք թէֆթիշն նէ՞ օլաճագ օլուրտու : “ Պիւր էմին խարթա նէրտէ էլէ աթապիլերիմ . պէսի տիւշմէնլէրիմտէն հիշ պիւր հըֆը իտէճէք վնր մը : ” “ Փէտէրիչ սանչա պիւր աչօգ՝ տօլու վէ Ֆիրատէ խարթա վէ պիւր հէփսինէ եէթէր Գօրույան վէրմիշ տիր ” ճէվապը նէ՛ սէֆայլէ իշտէճէք օլուրտու : Պու խար-

Թայա , կիտէրքէն , նիճէ մուգայեհտճէ պագա-
ճագ վէ քէնտի Գորույանընա նիճէ կիւլէնէճէր
օլուրտու :

Էյ տութլարըմ՝ պու եօլճուլուգ , Քրիս-
թիյանըն հօմընլ տիւր . Ալլաճ , ծնուն Պա-
պասը տըր . կէօյ , վաթանը տըր . հպէտիւլ
մութուլուգ , վաթլէնէն մալքեանէ տիր . Քրիս-
տու , եօլտա քէնտիսի կիթմիւլ վէ հէր պիւր
տիւլմէնի եհիմիւլ օլան՝ վէ հալա քէնտիլէրինի
ծնա թէսլըմ՝ իտէնլէր գատարընը սագլայրպ
հըֆղ էտէն գուրթուլուլումուգուն Աերտարը՝
հէփտինէ եէթէր Գորույան տըր . վէ Աղեղ Քի-
թապ , Բուհի Աղեղնի եարտըմըլէ , Ալլաճա՝
կէօյ՝ հպէտիւլ մութուլուլա պիւր էմին խար-
թա տըր :

“Սահապըն շէհատէթի , ահմաղը ալըմլէնտի-
րէրէք , Թահալիգ տիր :” Բանըրը քէնտիսի , “Իգ-
լէրինիգն տօլըուլթմաղա ,” Աղեղ Քիթապըն
շարէսըլէ ռաղելէսիր : Հէփ էլըէմ խուսուսլէր-
տէ էօյլէ աշու տըր քի , “սէկիրտէն օգույապի-
լըր :” Տախի էօյլէ Բէսիւլ վէ Քրիստէ տիր
քի , ծնտա՝ սիգըն էն գարըլըգ շեւպհէլէրինիգն
տէֆ էթմէյէ , վէ սիգն սիգն էն պիւլիւլէք շե-
թինլէքլէրինիգտէ տու տօլըու գլաղուգլամաղա
եագըլըգ պիւր շէյ պուլաճագսընըգ : Անըն տօ-
լուլուգու , ալըն Ալլաճանի փիրինի սէօյլէր :

Պաղըսը պէլքի , “Աղեղ Քիթապըն ճէրշէ
իտիլինի նիճէ պիլէճէյիմ” տիլէ : Նիճէյի սա-
նա տիլէճէյիմ : Փէնա ատէմլէր , հէփ կիւնահը

պիւյլէ աչգգա մահքիւմէյէն պիւ Քրիթապ եա-
 զամազէրտի : Էյի առէմէր , քէնտիւլէրին ա-
 սրւ պիւ տիւզմէսինի Ալլահանի աչքեարելլեք
 տէյի թասլանմաղլա ինսան ճիսինի ալտաթմագ
 իսթէմէզէրտի . ալիուսուս , պու ալտատը-
 տան՝ ագըլա սրգմաճա , սիթէմ՝ հնապ՝ էզապ
 վէ էօլլեմտէն մանտա հիւ պիւ շէյ գազանմա-
 եաճագլարտը : Անըն թալլեմէրի վէ թէնպիհ-
 լերի , հէփ ինսանի իլմտէն աչքեարճա պաշ՝ վէ ,
 հէյլէքեարլէրին՝ քէնտի նէյեթլէրինի գազան-
 մանըն շարէլէրի կիպի գուլլանմագ իսթէր ի-
 տիքլէրի թապիաթըմըզն ֆէսատըղինէ տօս-
 տօլլու գլտոտ տըրլար : Սանպ՝ պիւյիւք ճիւմ-
 հիւրլէր օրթասընտա իշէնմիշ օլան տիւրլիւ
 ֆիւճիւլլէրին պիւ վասֆընը՝ վէրիւ : Տախի
 Աղեզ Քրիթապտէ , Պաղտատըն տիւլլէսինի՝
 Եահուտիւլէրին սաչըլմասընա վէ Մէսիանըն
 կէօրիւնմէսինի տաիր օլանլէր կիպի տիւրլիւ
 թէյշմիւլէրի վար : Պուլլար վէ շօգ պաշ-
 գալար , տաիրլէնտիքլէրի օլուլէր օլապիլմիզ-
 տէն շօգ իլէրի եագըլմըլ օլմագ պէլլե տիր . վէ
 անլէրին աչքեար տօլուշու , Աղեզ Քրիթապըն
 կէրէքլէրինի տաիր հէր սաֆտէրուն սօրուճու-
 եու գանտըլմաղա սաղտան սաղա եթէր տիր :
 Պու իսպաթլէր , հէփ տէվըտէքի ալլեմ վէ է-
 եի առէմէրի՝ չէրէէ* րիւ տէյի իլգամլանտը-
 միւլ տըրլար : Վէ նէտէմ , Աղեզ Քրիթապըն
 շարէսիլլէ եիւրէյինի տէյիշտիրմէյէ թանըրընը
 նամէթինին գուտրէթինի պիւ քէրէ թատմը

օլորսան , օլտեմ հեփսինտէն գուզվէթլե իս-
պաթը հտինէճէքսին : “Ինանան , շէհատէթե
քէնտուսինտէ հտինիր :” 1 Յօհան . 5 . 10 :

Աղեզ Քրիթապ տէյլլ քի սալթ կերչէք տիր ,
պէլքի տախի Ալլահըն իրատէթինին պիր աշե-
քեարէլեինի գապլար : “Հեփ (Աղեզ) Եազը ,
նէֆէսի Իլահիլե” տիր տէյի (2 Թիմօթէ . 3 . 16)
աշեքեւորճա սէյլէնմիշ տիր : “Թանրընըն
Բուհի Աղեզտէն տեփրէնիլէն աղեզ ատէմլէրի
սէյլէտիլէր :” 2 Փեթր . 1 . 21 : Պուրատա
“նէֆէսի Իլահիլե” եախօտ “իլհամի Իլահիլ-
լէ ,” Աղեզ ճանիլէ եազըճըլէրին ազըլէրե-
նէ պաշա շարէլէրլէ պիլնէմէմիշ օլտն շէյլէ-
րին հօյլէ պիր միյանճըրըզ վէքեամիլ աշեքեա-
րէլեի , վէ պաշա շարէլէրլէ պիլպիլեր իտիք-
լէրի մասլահաթլէր խուսուսինտէ , անլէրի՝ եա-
զըլէրինտէ գապլանան թանլմլէրին եախօտ թէն-
պիհլէրին պիրինէ էն քիւշեք տերէճէտէ տաիր-
լէնպիլէն հէր խուսուստէ հեփ զալաթտէն սազ-
լամագ տէյի հօյլէ պիր քեամիլ նազըրլէք մա-
նէլէնիր :

Մատամ՝ քի հեփ ատէմլէր կիւնահ իլէմիշ-
լէր , Աղեզ Քրիթապ՝ կիւնահքեարլէրէ տօղրու-
լուպ , պիզէ Քրիստօսուն շախընը՝ շանընը վէ
մանսրպլէրինի Գուրթարըճը՝ աշեքեարէլէր ի-
տէյի էճիլտէն , հէր շէյտէն եօզարը տէյիրլե
տիր : Աղեզ Քրիթապըն եիւզլէրի իւզէրինէ պիր
մախսուսիլէ ըիւշանլըզ պրագան պիւ աշեքեա-
րէլէք տիր : Օ էճիլտէն մախսուսճա “Քրիստօ-

սուն սէօզըւ” չաղըւմըւ տըր : Ատէմէր՝ քէստիւ-
 լէրինի կիւնահքեար վէ պիր Գուրթարըճընըն
 կերէքլեսի Խիբլէրինի տուլուպ տա Քրիստոս-
 տա պիր թէժամ միւհթաճլըզարընը պուլ-
 մատա , Օնա վէ գուրթարըշնա տաիր օլան հէր
 շէյտէ պիր հատսըզ տէյէր վար Խուուկինի կէօ-
 բիւրէր :

Օ “գուրթուլմաղա նէյլէմէլէիմ” էյզէմ
 սուալ , տախի պուրատա եէթէրլիճէ ճէվապլա-
 նըւմըւ տըր : Քրիստոսուն գանընա մէպնի կիւ-
 նահլէրին մաղֆիրէթի՝ Ալլահիւն պարըշըզլըզ՝
 ազլըն սէլամէթի՝ Ալլահանի սիքքէնին եհիլիւ-
 նիշե վէ էպէտիլի էամրիւն Խմիտի իշն պիր մէթին
 թէմէլ , Ազեզ Քիթապտա պերրագճա էօյիւ-
 միւզէ գօնուլուպ , Գուրթարըճընըն միյանճը-
 լըղընա պինաէն գապուլլանմամըղա մէճճանէն
 սունուլմուշ տուր : Քէնտիլիզի կիւնահլը տու-
 եար՝ Թանըրըն տարղընլըղընտէն գօրգար վէ
 կիւնահլէրիլիզին ալըրլըղը ալթընտա Ֆիղան
 Խտէրմիսիլիզ : “Թանըր քէստի Օղլունու կիւ-
 նահլէրիմիզ իշն քէֆարէթ օլմագ կէօնտէրտի .”
 վէ “Յիսուս Քրիստոս կիւնահքեարլէրի գուր-
 թարմաղա տիւնեայէ կէլտի .” վէ “Իշթէ տիւն-
 եանըն կիւնահլընը գալտըրան՝ Ալլահըն Գու-
 զուսու” օ տուր . վէ “Թանըրընը , ի պատէթ-
 սիղլէի վէ տիւնեէվի շէհվէթլէրի ինքեար Խ-
 տիւպ շիմտիքի տիւնեատէ սյըզանէ վէ սատի-
 գանէ վէ կիւզէլ իպատէթանէ եաշայալմ տէյի
 պիլի թէ տիպլէյէն՝ խէլաս կէթիւրէն (փրկաւէտ ,

փրկութեամբ) ինայեթի, հէփ ատէմէրէ կէօ-
րիւնտիւ .” (Դիդոս 2 . 11 , 12 .) հէփ պունլարը
Աղեղ Քիթապտա՛ թարիֆ օլունմուշ պուլա-
ճագսըրը : “Պունլար՝ քի Յիսուս տուր Քրիս-
տոս՝ Ալլահըն Օղլու տէյի ինանալմ, վէ ինա-
նըպ անըյ ատըլէ էօմրիւ էտիսէլիմ տէյի եա-
զըմըլէր տիւ :” Յօհան . 20 . 31 :

Ինճամ , մեզհէպանի կերչէքլեյին եանըմազ
գանունու վէ հէփ մեզհէպանի պիլեշին փուկա-
րը եալըրը Աղեղ Քիթապ տըր : Ալլահը ,
քէնտի փիրի՛ գուրթարըը , քէնտի նիյեթի՛ վէ
կերչէքլեյի , դալթըն պիւ գարըըգլըը օլմագ-
սըը , քէնտի գապլատըգլէրի տէյի էտիսիւր :

Իքիսճի . Աղեղ Քիթապը ալըմաճա օգու-
եուպ էյրէնմէյէ պօշալմանըն լաղիմէսի :

Պիւր Աղեղ Քիթապ մալեք օլուշէյիւր տօղ-
ըուճա գուլլանըլըրսա , կիծէնէպիլեւ իտիյին
էյ պիլեյիք մէշուրըլուգլէրին պիլի տիւր : Լա-
քին Աղեղ Քիթապ գայըրըգա իհալէ պիւ թա-
լանթ (հիտայեթ) օլուփ , ծնուն գուլլանմասը
եախօտ հաճէթսիղլէնմէսի իշին պիւ հիտապ վէր-
մէլը օլտուղունուգ էճիլտէն , ծնու էտիսիպ տէ
գուլլանմաղա հաճէթսիղլէնմէքտէն իսէ , սիղէ՛
պիւր Աղեղ Քիթապ ալա էտիսմիշ օլմամագ
տահա՛ն եէյկ օլաճագ օլուրտու . անտէն մատա ,
ծնու պիւր շէյ տէյսէզ կիպի սայմագ՝ ծնու վէ-
րէն պիլեյիք Թանըրլա պիւ պիլեյիք ա՛ր վէ
սիթէմ տիւր : Սայալմ քի պիւր տօղըրան՝ ու-

զագտաքը պիտի կ'վատար արգուլանաճագ նասի-
հատիւնը վէ միւրեւովէն լի վատիւրէ տօլու պիտի
մէքթո՛ւ պ եագմը՝ օլսայտը տա , կ'վատ ծնու
նսլա աչմամը՝ եախօտ սալթ պիտի սըբասընը
պնգէն օգումուշ օլսայտը . նէ պիտի լայր-
սըգ հարաքէթ էօյլէ պիտի կ'վատ իտէճէք օ-
լուրտու : Սալթ պէօյլէ , էյեր կէօյլէ՛ Պա-
պամըզն պիտի կէօնտէրտիյի Քրիթապը հաճէթ-
սիղէնիբսէք , էտիյօր օլուրուգ :

1. Աշէշ Քրիստոսի Գերուէնէշ աշէտարճմ էիբ
օլունուշ Գուր տէյի գօյ հէփսի տիւշիւնսիւն :
Պէօյլէճէ Քրիստոս , Աղըգ “Եագըլարը եօգ-
լայրն . (Յօհան . 5 . 39 .) զերա սիղ անէրտէ
էպէտիլէ էօմըիւ էտիմէք սանըբսըրըգ . վէ պէնիմ
իշուն շէհատէթլէյէնլէր անլէր տիւրէր :” Վէ
(Լուգա . 11 . 28) “Իլլա Թանըրնըն սէօղիւնիւ
իշտէնլէր , վէ ծնու սագլայանլար մութլու-
լու” տուրլար տէտի : Փավլօս տալի “Քրիս-
տոսուն սէօղիւ սիղտէ պօլլուգճէ հեր հիքմէթ-
տէ սաքիւլէնսի՛ն” տէր : Գօլօս . 3 . 16 : Պու
կիպի սալըլարը , “Փէհմի շաղըրմագ վէ ծնու
կիւմիւշիւ կիպի արամագ վէ խաղնէնլէրի կիպի
եօղլամագ .” (Էմսալ Սուլէյ . 2 . 3 , 6 .) վէ
“Իլլին պաշաղըրճը՝ Իլլին Թահսիլ էյլէ . վէ
հեր Թահսիլաթըլլէ՛ Փէհմի Թահսիլ էյլէ” (6 .
7) տիյերէք Սալմօն տալի վէրեր : Պիւլլէ ա-
շքեար Թէնպիհին հաճէթսիղլէիմտէ եաշմա-
եալըմ :

2. Պու Գերուէնէշ՝ Գուր Գիւրալ Գիւրէլէ-

չին Երմանչ օլմուշ Գուր : Թիմոթէոս՝ « Ազեղ
 Եազըլէրի Թըֆըլլըգտէն պէրու պիւմիշտի : »
2 Թիմո . 3 . 15 : Տառտուն Ազեղ Քրիթապը
 պէր գարար տէրսլէնմիշ իտիյի եիւզ օն սէքի-
 զինճի (Ի՛ւպրաննիճէ , **119**) . Օհպուրտէն կէօ-
 բիւնիւր . վէ սատրգ օլան ատէմտէն էօթիւրիւ ,
 « անըն միւրատը Բապսընի նօմօսունտա տըր ,
 վէ կիւնտիւր վէ կիճէ անըն նօմօսունտա միւ-
 յաճազա իտէր » տէր : Ահ՛ս քէշքի ճէփ քէնտի-
 լէրինի Քրիթիյանլէր ատլայանլէրին կիւլազը
 պու օլսայտը . քէշքի քէնտի Ազեղ Քրիթապը-
 բինի տէյի՛լ սալթ օգուսայտըլար , անճազ ան-
 լէրին իւզէրինէ պէր գարար միւլաճազան էթսէյ-
 տիւր :

3 . Ճանը Ազեղին եարտըմընա սըղընմազլա
 Գուր Գերմէնէշ՝ Աշէշ Քրիստոսըն սունտը Երմանչի
 Կիւլէշէն Ռուրուշունա ճէրէճլէ Գեր : Ազեղ Քրի-
 թապ՝ Ալլաճանի պիւլշինն ասլա պօշալամազ
 պիւր խազինէսի տիր : Էնի վուզուֆ՝ քէսքին ֆի-
 քիրը՝ մուգայեէտ տէրսլէնէն , պու Քրիթապըն
 պիւր Թէքմի՛լ պիւլշիննի էն ուզուն էօմիւրտէ է-
 լէ կէթիւրէմէզ : Մատէնի տէրին զապտըճա ,
 տաճա զանիմէ վէ տաճա պօլ մատէն պուլուր :
 Պու փուկարտէն օնուն տավըանըընը տօղ-
 բուլթմաղա վէ Ալլաճըն իշէրինի ճէմ՝ ատէմ-
 լէրին եօլլարընը նուրլանտըմաղա պէր գարար
 եէյի նուր շէօճլէլէնիւր :

6 . Պու Գերմէնէշ , Աշէշ Քրիստոսըն Աշիէլիւ-
 րէն Ճօշան Աշիւրըլ Գուլէրէն ճէօնէնիւլէնէ եանի

իմանա՝ տէյիշելմէքելէ՝ աղեզէնմէքելէ վէ իւ-
միտէ չէրէ՛ւլէ՛ րիւր : Պունտան , “Պէրելյէն Եա-
հուտիւնը տէն չօլու՝ հէր կիւն , պունլար պիւյ-
լէ մի տիրուէր տէյու , քիթապլերի թէֆթիշ ի-
տէրէք չէփ ճան ու կէօյիւլլիւլլիւլլիւլլի սէօղիւ գա-
պուլ էյլէյուպ ինանտըլար :” Բէսուլ . 17 .
10—12 : Տաուտ , “Բապպըն նոմօսու նէտիր-
սիզ տիր . նէֆսի թանմիւր իտէր” տէր : Ժ՛ . 19 .
8 : Յիսուս Քրիստոս քէնտի ճէմաթը իշնն ,
“էյ Պապա . . . անլերի կերչէքելիւնլէ աղեզ-
լէ . սէնիւ սէօղիւնլ կերչէքլէք տիր” (Յօհան .
17 . 17) տէյէրէք տոնա իտէր : Վէ Փօլուս , “նէ
քի փիշնն եազըլտըյսէ՝ եազըլէրին սապը ու թէ-
սէլլիսինտէն իւմիտի էտինէլլիմ տէյի պիղիմ
թանլիսիմիզէ՝ փիշնն եազըլտը :” Բոմալը . 15 . 4 :
Վէ . “Պիզ տէ հէփիմիզ աչըզ եիւզիւլլէ Բապպըն
իչթիշամընը պիր այնէտէ կիպի կէօրէնլէր՝ հէ-
ման օլ սուրէթէ կիւյա քի Բապպըն Բուհին-
տէն իչթիշամտէն իչթիշամա տէյիշելլերիզ” (2
Գօրն . 3 . 18) տէր : Եազըլարը օգումա , ճան-
լէրիմիզի Ալլահա եանաշտըրմանըն վէ անըն-
լէ իլհազըլանտըրմանըն էյ պիւյիւք շարէլէ-
րինին պիրի տիր : Տուատէ իքէն , պիզ Ալլա-
հա սէօյլէրիզ . աղեզ եազըլարտա , Ալլահ պի-
զէ սէօյլէր :

5 . Պուրէրլէնէշ իրի Եւրոբի Բուլիւլլէ
չէրէրէր : “Ալլահըն նոմօսունու սէվէնլէրին
պիւյիւք սէլամէթի վար :” Թէսալօնիքիլիւլլէր (Սէ-
լէնիլիւլլէր) քէնտուլլերէ վազ օլունան “սէօղիւ

Ճանը Ազգիքն շագլղը՛յն գապուլանտըլար :”
1 Թէս . 1 . 6 : Քրիստոսուն սէօզըն՝ “եիւրէք-
 ւերնիդի” Էմմաուսա կիտէն շակիրտլերնիքի
 կիպի “իւերւերնիդտէ” չօգ տէֆան “եանտըրա-
 ճագ տըր :” Չիւն “իման իշտիշտէն տիր” էօյ-
 լէճէ սալթ Ալլահըն վանտլերնիկ տօլաճաղը-
 նը զանմայաճագսըրըզ ամմա , փայլերնիդի
 անլերտէ կէօրէճէքսիկիդ , վէ մէզարըն էօթէ-
 սինտէքի սինօրսուզ մութլուլուղուն իւմիտիյ-
 լէ սըշաշաճագսըրըզ :

Լաքին՝ էյէր պու նէթիճէլէր թիզճէ վէ ա-
 շքեարէճէ կէօրիւնմէզլէրսէ , իւմիտսիզլէնմէկ :
 Իլերլէնիշնիկ՝ եավաշ վէ կիւճիւլէ տույուլը
 օլուր իսէ տէ , ասսահ օլապիլեր : Եկի տօղան
 պէպէք կիւն պէ կիւն Թամ ալըր ամմա , անիտէ
 ատէմլէն էրմէկ . անճագ չօճուզլուզ վէ կէնճ-
 լէք տէրէճէսինի ազար ազար կէէր : Իշթէ
 պուրտա քէզալէք տիր : Ազեզ Քիթապը օ-
 գումա էյէր պաղը քէրրէ պիր եիւք կէօրիւնէ-
 ճէք օլուր տա , սէննիկ չիւրիւք Թապիաթըն օ-
 նու պիր եավան՝ հագսըզ վէ օսանճլը տէրս շա-
 ղըրաճագ օլուրսա , իւմիտսիզլէնմէ . անճագ սն-
 տա՝ քէնտիյի ինքեար էթմէքսիզ հիշ պիր տէ-
 եերլ շէյ գազանըմագ տէյի անարագ միւտա-
 իմլէն : Օնու սէն պիր տօղու ճանլա պէր գա-
 րար օգուտուղճա , տահա ղիյատէ Թէսլլի վէ
 սէֆա , Փաիտէ վէ Թալթլիլէք պուլաճագսըն :

Պիր ատէմ , Ազեզ Քիթապը չօգ տայա-
 նըզը տէրսլէնիշտէն , քէնտի խայալէրնի վէ

քեզքլէրինի սնփի օ փուհարտէն ալմըլ օլմա-
տա , անըն՝ “ պիր մէթին թէմէլ իւզէրինտե
տուրուրում՝ զաննլէրիմի պու առէմտէն եա-
խօտ զէյրիսինտէն ալմատըմ անճագ սնլթ Ա-
զիզ Քրիթապտան . պէնտէ օլան իւմիտին սէպէ-
պի՝ “ Սահապ էօյլէ տէր՝ ի էտինիբիմ” տէմէյէ զա-
տիրլլի Վար : Թէճրիւպէսին վէ իմթիհանըն
սաէթինտէ պու գունմանըն տէյէրինի քիմ՝ վասփ
իտէպիլեր :

Պապըլը՝ “ հէփ պունուն կէրչէքլլիսինի զա-
նարըմ անճագ , պէն պիր ֆագիր վէ էօյրէն-
մէտիք առէմ իմ . Ազիզ Քրիթապ տա պիր պիւ-
եթիւք քրիթապ օլուփ՝ ծուլ օգումաղա պաշլա-
մամտա , անշլ ալմաշլ իպուհիմ էօֆ շէյլէր պու-
լուրում” օլաքի էօզը էտէ : Պանա՝ “ քէնտիկի
վէ էյալլիկի գայըմաղա հէր կիւն շալըմայօր-
մուտուն , ” սանա սօրմաղա լութփ էյլէ : Հա-
լա հափթանըն պաշլանըճընտա՝ “ կիւճիւմ
պանա գարարտէն սարպ տըր վէ պէն օթուրուպ
հիւ պիր շէյ էթմէյէճէյիմ” տիմէգսին . զերա ,
էյէր տիսէյտին , քէնտիկի վէ էյալլիկի աճլըգտան
գըրըլըրտըրըգ տէյի պիլլերսին : էօլլումլըլ թէ-
նիկտէն իսէ էօլլումսիւզ ճանըն չօգ չօգ տէյէր-
լէ տիր տէյի զիքը էյլէ : Ճանըն թանամ իս-
թէր , վէ պու թանամ՝ Ազիզ Քրիթապըր տա-
եանըզլը շալըմաղլէ օգումատա էլէ կէթրիլէ-
ճէք տիր : Պունտան մանտա , սէն սէնաէթիկի
պիրտէն էօյրէնմէտին , նէ տէ Ազիզ Քրիթա-
պըրտա գապլանան պիւթիւն կէրչէքլլի պիւ-

տէն էօյրէնէպիւրոսին : Աղեղ Քրիթապ կերն պիւր պիւրիւք քրիթապ տըր անձազ , չօզ ուժնազ քրիթապլէրտէն շաթըլըր (գուրուլըր) . պունլաւըն հէր պիւրիսի , Եարատըլ՝ (Օննդոց , Արարք) . Օհպուր վէ էշայեանըն փէյլամպէրլէքլէրի կիպիւր քէնտուտէ թէքմիլ տիր : Պու քիւչիւք քրիթապլէրին պիւրինի պաշգասընը պաշլամանկտան իլէրի պաշատագ օգու , վէ տերէձէ պէ տէրէձէ էն ահմագ ատէմ , պատէհու անըլաձազ գանունլէրի ֆիքրէ ալարագ , Աղեղ Քրիթապըն պիւր տիւշիւնիւլէձէք պիւրլընի էլէ կէթիւրէպիւր :

Չօզլար տախի , “ Աշէշ Քրիստոսը օգումաշ շաթիւնէ Եօթ Գուր . հիւ պիւր ղէյրի շէյէ պագմագսուր պիւրնտէլէք մասլահաթըմտա եէթէրլէ էտէձէյիմ՝ վար ” տէմէյէ թէճրիպէլէնիւրլէր : Պուրտա պէն , անձպա կէրէքսիզ կիպի շէյլէրէ նաֆիլէ չօզ տէֆան վագթ վէրմէգմիսիսիզ , տամիրիպիզէ ֆիրեատ իթմէլիսիմ : Ասասհա սիզիւ հէր նասըլ իշիւրիզ օլուրտա օլտուն , Աղեղ Քրիթապըն տերսլէնիշէ էնկէլ օլմայըլ լաքին՝ իշիւրիզէ՝ օնու պիւր ըահէթ վէ մուգայեէտ ճան իլէ պիթիւրմէք սիզէ էօյրէթմէյլէ եարտըմ՝ իտէձէք տիր : Պունտան մանտա , եէմէ՝ իշմէ վէ էյլէնձէ իշն տաիմա վագթ պուլապիւրլէրսիւրիզ . լաքին ճանլէրիպիզն թանամը էօյշիւսիւզձէ տահա պիւրիւք կէրէքլիւրիսի տէյիլ մի : Էյուսլ՝ “ անըն (Ալլահըն) աղընըն սէօզլէրինի հաձէթիմտէն զէպատէ սագլատըմ ” (23 . 12) տէտի :

Տախի , Հապէշու խատրմ եօլտա եօլճուլա-
նըյօրքէն Աղեղ Քիթապը անլամատըղընտա օ-
գույօրտու , վէ Թանրը անըն ղերէթինի , օ-
գուտուղունու աչմաղա վէ անյա Յիսուսու վանգ
էթմէյէ Ֆիլիպպօսու կէօնտէրմէյէ , նասըլ իւճ-
րէթլէնտիրտի պիլերսինիզ՝ անըն : Բէսուլ . 8 .
26-39 : Լաքին սիզ Ֆիլ Հագրիգա օ գատար
մէշղնլմուսուհուզ : Իմտի Աղեղ Քիթապը
նիչին օգույաճագ օլմանըզըն սէպէպի պու տուր :
Սիզ՝ ճէնք մէյտանըն օրթասընտաքը ատէմ կի-
պի սինիզ : Սիզն սիւահընըզ պու տուր . ա-
ման՝ օնու պրագմանլ , օլմայա քի եարալանա
տա , էպէտ իլ էպէտ զայ օլասընըզ :

Տախի պաշգալար՝ “Աղեղ Քիթապըմ՝ օ-
գումագ իսթէրիմ ամմա , էօ՛գ րուր , լէ յեր
րունէ էրէնէյէ Գարարիէն Քաֆիլի ” տէր-
լէր : Սիզ օլաքի , “էյեր պեր Աղեղ Քիթապ
էտինմէյէ մուհագգագ արգուլէրսէնիզ , պեր ու-
ճուզ վէ գօլայ նարղլը պահատա պեր տանէյի
էլէ կէթիրմէնին հալա չօզ ըուխասթլէրի օլտու-
ղու կիպի հիշ եօղուտու : Հաթթա էյեր պու
ըուխասթլէրին պիրիսինի գուլլանմաղա գա-
րարտէն Փագիր իսէնիզ , սիզն տօլտուրա պիլէն-
լէրէ միւհթաճըղընըզը պիլտիլի : Էյեր չեւ-
րիւյէճէթ թէնիկիզն թաամը իչն օլտուղու-
նուզ գատար հիշ էօլմէզ ճանընըզըն պու թա-
ամընը էլէ կէթիրմէյէ ղերէթլը օլուրսանըզ ,
Թանրընըն սիզէ պու էյի էյի պախշըշը վէրմէյէ
պիւր միւրիւվէթլը տօսթուն եիւրէյինի մէյիււ-
լէնտիրէճէյինի ումապիլերսինիզ ” տէնիլէ :

Սօցունճու . պահը պու ճիւղել օգունմուշ ի-
 շտան՝ օլաքի «Մղեզ Քիթապը օգունմուշ Գ-
 րերիշի» տիպ : Պէն հօյլէյն՝ «գուտրէթիւ-
 տէքի էյ էյի տէրմանլէրի գուլլանմալլարն :
 էյէր սէն՝ Մղեզ Քիթապըն պիւլշի սալթ պիր
 էլլէմ պորճ տէյիլ անճագ , պիր պիւլիւք Փաի-
 տէ տիր տէյի պիւս պիւթիւն գանարսէյ , պու
 պիւլշի գազանմաղա հէր ճահտը էտիպ հէր
 ըուխսաթը գուլլանաճագսըն : Պունտան , քիմ-
 սէլէր մէզհէպ խուսուսինտէ ղիւրէթտէ օլմուշ
 օլմալլերինտէ , քէնտիլլերին Մղեզ Քիթապը-
 նը հաթթա իսթիյարլըզ շաղինտէ օգումագ
 հօյրէնմիւլէր : Մմա էյէր սէն Մղեզ Քիթա-
 պը օգումագ հօյրէնէմէզսէյ , չօճուգլարըն՝ գօլ-
 շուլլերին էախօտ տօսթլարըն սանյա պիր պաշ
 օգումաղա թահգիգ իւզըն շագ օլաճագլար : Տա-
 խի սէն՝ Մղեզ Քիթապը օգունուր իշտէ պի-
 լըր իտիյին ալէսսէվէյ ի պատէթէ կիթմէտէ ղի-
 րէթլը օլմալլարն : էյէր պիր միւրիւվէթլը
 պապա պիր վասիյեթնամէ պրագմըլ օլսայտը ,
 նէ գապլար իտուկինի պիւմէնէտէք պիր թագ-
 րիպ ըահէթլէնիւրմիյտին : Իմտի սանյա ղայէթ
 նէֆի օլան ղէմանի մատտէլէր խուսուսինտէ օլ-
 տուղուչ գատար հիշ տէյիլէ էպտիլը իգ-
 պալըն խուսուսինտէ ղիւրէթտէ օլ» ճէլապ ի-
 տէրիմ :

Հէփ տէտիքլէրիմտէն սօյրա երնէ տէ , Մղեզ
 Քիթապը օլանլէրին չօղու օնու պիր շէյ եէրինէ
 սայմայըպ՝ քիթապխանէտէ ալըլմատըրը եաթ-

մաղան պրագաճագլար եախօտ սստէճէ չօճուգ-
 արըը իչնն պիր քիթնայ օլմագ տիւշունէճէք-
 ւէր գօրգարըմ : Սիգէ նէ սէօյլէյիմ . եախօտ սի-
 զն պու պիւյիւք պօրճա տիգգաթլանտըմագա
 նէյլէյիմ : Պու Աղըզանի Քիթապը նիչն
 չաճէթսիգլէնմէնիգլն կէրչէ սէպէպլէրի՝ կիւ-
 նասլէրնիգլն սէվկիւսիւ , վէ Աղեգ Քիթապըն
 տէրսի եա անլէրի թէրքէմէյէ սիգի մէճպուր
 իտէճէք տիր , եախօտ էյէր անլէրտէ գալըրսա-
 նըղ սուշունուգու արթըրաճագ տըր տէյի պիր
 վուգուֆլուգ օլմագ գօրգարըմ : “Մասքիւմ-
 լէնիշ պիւ տուր քի , նուր՝ տիւնեայէ կէլտի
 տէ , ատամլէր՝ ամէլլէրի շէրը օլտուղու էճիւ-
 տէն , գարանլըղը նուրտան զկատէ սէվտիլէր :”
 Յօհ . 3 . 19 : Սէնիւ , ա թալիսիւ ատէմ՝ Ա-
 ղըզ Քիթապը հիչէ սայման , կիւնասընըն պիր
 իսպաթը վէ սուշունուն պիր աղըրլըղը օլուսիսէ-
 նի էպէտ իլ էպէտ մասքիւմլէյէճէք տիր :
 “Սէօգիւ խօրլայան , անըն իչուն պէլայէ ուղ-
 րար . վէ թէնպիհտէն գօրգան , սէլամէթտէ օ-
 լուր :” Էմսալ 13 . 13 : “Սիգ , Բապպտէն
 սէօյլէնիլմէկէ պաշանըճը ալըպ՝ իշտէնլէր-
 տէն եանըմըգտա իսպաթլէնէն պու գատար պիւ-
 եիւք գուրթուլուշա չաճէթսիգլէնէնլէր , նիճէ
 սիվիշէճէքսիւիւգ :” Էօպրա . 2 . 3 : Սիգի
 էկէր Աղեգ Քիթապըրըղը պէր գարար օ-
 գումագա “Քրիստօսուն մուհապպէթի զօր-
 ւամագսա ,” (2 Գօրընթ . 5 . 14 ,) օՖ . Գօյ
 “Բապպըն գօրգուսոն” (5 . 11) գանտըրըն :

Իւշեւնճիւ . Պիզե՛ Ազեզ Քիթապը կիւզեւ-
 ճէ անլամագ իշուն գատիրէնտիրմէյէ Ալլա-
 հանի եարտըմըն լազեմէսի :

Եարտըմըն հէփ իշեթինտէն զայեթ իհթի-
 շամը վէ ըիւշան , զայեթ տիրելտէն վէ Փաի-
 տելն , կիւնէշ տիր . սալթ տիրնեսայը այտըն-
 լաթմագ լաթին , հէփ շէյէրի պէսլէյիպ սալ-
 լըզ վէ գուվլէթ տէ վէրեր . եիւրէյին ալէսսէվն
 շազլըզ վէ սէվինճինի սէպէպլէր . պիւթիւն եիւ
 եիւզեւնիւ եհիլիլտիր , վէ “ անըն հէրարե-
 թինտէն քիմսէ կիւզէնմէզ : ” Օ Էպուր ԺԵ . 19 . 7 :

Ալլահըն սէզեւ պիւյլէ տիր . պիր գարանլըզ
 տիրնեստէ փարլայարագ պիր ըիւշան վէ իհ-
 թիշամը նուր տուր . լաթին “ նուր գարանլըզ-
 տան այտընլանըր , վէ գարանլըզ ծնու իտրաք
 իթմէզ : ” Յօհ . 1 . 5 : Պիւթիւն տիրնես
 շէրրոէ եաթըր . ” (1 Յօհան . 5 . 19 .) ատէմլէր
 “ կէշեշէրտէ վէ կիւնահլէրտէ էօլիւ տիրլէր . ”
 (Էփէս . 2 . 1 .) վէ ծնլար՝ օ հալտէ գալըրքէն ,
 պիր քէօր ատէմին կիւնէշ ըրըղըմը եախօտ պիր
 էօլիւ ատէմին անըն ըսըճագլըղըմը սեզէ պիւր
 իտիլինտէն հիշ զիյատէ Ազեզ Քիթապըն ա-
 սուը իհթիշամընը սեզէմէզլէր : Պունտան ,
 Ազեզ ճանըն եարտըմընա միւհթաճլըղըմըր
 էյրէնիւրիզ : Պու վէրիլմիշ օլտուգտա , “ էօ-
 լիւլէր Ալլահըն Օղլունուկ սէսինի իշեթիճէք-
 լէր՝ վէ իշեթիլէր եաշայճագլար : ” Յօհան .
 5 . 25 :

1 . Մշեշ Քրիստոսըն շէտէր Ռուէֆիլիէր-

Եւ տիգաթ էյլէ : Տավիտ , եւ Բապա՝ «կէօզ-
լերիմի աշ քի նօմօսունկունկ միւււրիկէլերինի կէօ-
րէյիմ» (Օկայ . ԾԺԸ . 119 . 18) տո՛ւա էթմէտէ ,
Սիւսհանի կերչէքլեւի քէմալէն անլամադա
Թանրընըն եարտըմընա քէնտի միւսթաճլըզ-
նըն սկզընի կէօսթերիր : Տախի Փօլօս «նէֆ-
սանի ատէմ , շիւն ծնա ահմազլըգ տըր , Սի-
լահըն Ղանընքիւլերինի գապուլլանմազ . հէմ
շիւն ըուհանիճէ հիւքմ օլունուր , պիւմէք գա-
տիրէնմէգ» (1 Գօրըն . 2 . 14) տէյի ափաշըգ
Եազար :

2 . Սիւսհանի էօյրէրէշէն շարլերէնէ տիգ-
գաթ էյլէ : Սահիպիմիզ , «հաշան օ՛ կերչէք-
լեւի Ղանը կէլըսէ , սիգե հէփ կերչէքլեւէ
զլաղուզլայաճագ» (Յօհ . 16 . 13) տէր : Վէ
պու վանտ , իլք էվիէլ , մախուսաճա ըհսուլլէրէ՛
(անլէրին Սիւսհանի ըհսուլլուղունտան Եանա
օլմաղլա) իտի իսէ տէ , եի՛նէ Ղանը Սղըզին ծն-
տան տահա սիւրէքլը իշլերինի ճէլպ էտէր :
Սահիպիմիզ պու Ղանտան էօթիւրիւ , «Պէն
Պապայա Եալվարայըմ , վէ սիգէ պիւր Ղէյրի
Թէսէլլեճի վերէ քի էպէտիյէ սիգիւլէ Թուրա .»
(Յօհ . 14 . 16 .) վէ Թէքրար (6 . 45) «հէփիսի
Թանրըտէն էօկրէտիւմիշ օլալէր» տէր :

3 . Քրիստոսի Եւրբըն շարլերէն տիգ-
գաթ էյլէ : Քրիստոստան էօթիւրիւ օլան փէյ-
ղամպերլըքլէր խուսուսինտէ շակիրտլերին ազլը ,
Թա՛ օ «անլէրին զեհնիսի (Սղըզ) Եազըլէրի
անլամադար աշանատէկին » (Լուգ . 24 . 45)

նի՛ճէ գարանլըզ ըտը : “ Լիտիյէ նամ անլըէթ ,
Փավլօստան սէօյլէնէնլէրէ տիգգաթ իթմէք ի-
չուն Րապպ անընլ եիւրէյիւնի աչանատէկին , ”
(Րէսուլ . 16 . 14 ,) պաշգա խալզ կիպի ահմագ
վէ հաճէթսիզ իտի :

Կ . Ի՛րարէլիստուլընէն - Էօյլէյէշէնէ տիգ-
գաթ էյլէ : Տավիտ , “ թէնպիհլէրիկինլ եօլու-
նու պանլա անլանլ , վէ սէնինլ անճայիպլէրիկտէ
թէֆէքթիւր իտէյիմ . ” վէ , “ պէն գուլնլուլմ ”
պանլա իտրոք վեր , վէ շէհատէթլէրիկի պիլէյիմ ”
(ՃժՂ . 119 . 27 , 125) տիյէրէք , նի՛ճէ գայնադ-
լըճա տոնլա իտէր : Նիչէ տէֆան , “ անտալէթլէ-
րիկի պանլա էօյրէթ ” տէր : Եիւզ օն թօգու-
զունճու (ՃժՂ) . Օհպուրուն պիւթիւնիւ , Տա-
վիտին քէնտիյի Մալահանի էօյրէտիշտէն ասըլը
օլմագ տույար իտուկինի պիւր թէմամ կէօսթէ-
րիւր :

Քէնտի կիւնահլը մախլուզլէրինի գլաղուզ-
լայրպ էօյրէթմէյէ էօյլէ իսթէքլը օլան թանլ-
րը նի՛ճէ հատարգճա միւրիւվլէթլը վէ թէ-
նէգընլընլ տիւր : “ Րապպ էյի վէ տօղընլ
տուր . անընլ իչուն կիւնահլէրէրէ եօլու էօյ-
րէտիւր : ” Օհպուր 25 . 8 : վէ անընլ եարտըմը-
նը արանմայալըմ մը : Իմտի թանլըր սիգը անընլ
սէօգընիւր Փաիտէլիճէ անլամաղա վէ տիգգաթ
էյլէմէկէ եալընրգ գատիւրլէնտիւրէ պիւր տէյի ,
պիւր սարսըլմագ թէմէլ կիպի Ֆիքթիկիգտէ եէր-
լէշտիւրիկ , վէ անընլ եարտըմը իչն տոնատէ
գայնար օլուկ : “ Էկէր իմտի սիզ՝ էլըար օ-

լանլեր՝ օղուլէրհիպէ էյի սախշըշէր վերմէք պիւրսիւիզ, կէօքտէն օլան Պապա անտէն տիւլէյէնլերէ նէ գատար արթըգրազ Բուհի Աղեղե վերէճէք տիր :” Լուգա . 11 . 13 : “Տիւլէիւն՝ վէ սիպէ վերիւլէ . արայրն՝ վէ պուլսըրզ . զագըն՝ վէ սիպէ աչըլա :” Մատ . 7 . 7 :

“Հիշ պիր քիմսէ Յիսուսու Բապա տիմկէ գատիրլէնմէզ, մկէր Ղանի Աղեղէ :” 1 Գօրն . 12 . 3 : Անրն մանսըպը , քիլիսէյի սալթա ապեղլէյիպ թէսէլլէ էթմէք տէյիլ լաքիւն , “ Յիսուս Քրիստոսունքունտան ալմագ տա պիպէ նագլ էյլէմէք տիր :” Յօհան . 16 . 14 : Բեսուլլար քէնտիլերի Ինճիլնի մանէսիւնի Ղանը Աղեղտէն էյրէտիլմէլէրիւնէտէք անլամատըլար : Հէր նէ տէմ իմտի Աղեղ Քիթապըրզը աչըրսանըզ , Աղեղ Ղան անլայրըրըզ աչա տէյի տոնա էթմէյի ալա ունուլթմայաւըրզ :

Պու Ալլահանի էյրէտիճիւնիւն եարտըմընը էտիւմէնիւն լագիմսի էյլէ գուվէթընճէ վէ լաղըմընճա մէթանէթլէնմէտէ , Աղեղ Ղան՝ Ալլահըն՝ քէնտի քիթապընտա աշքեարէլէնէն կիպի իրատէթիւնէ գըտտ թալլմէլերէ գլաղուզամագ . նէ տէ պիպ՝ տուսարզ վէ Աղեղ Քիթապը անլամամըզ իչիւն ծնուն պիպէ վէրմիշ օլտուղու պաշա շարէլէրիւն վէ եարտըմըն գուլանըրը օլմագըրզ ծնուն գլաղուզըրզունու ումապիլիւրիպ տէյի ափաշքեար անլաշըլըն :

Տէօրտիւնճիւ . Կիւն պէ կիւն տէրօլէնմէ իչիւն
աճիլէ գանունլէր :

Ազեղ Քրիթապըն տերսլէնիշե պեր պիւրիւք վէ էլզէմ պորճ օլուպ, ծնու պիզէ էն չօզ Փարիտէիլէ նիճէ պիթիբէճէյիլ: Ազեղ Քրիթապ քէնտիսի պու սուալէ ճէվսապ վէրեր տէ, պիզէ՝ քէնտի գապլատըպլարընը սնլայրպ եափըմա իշնն էն էյի գանունլէր վէրեր:

Էն կերէքլե շէյ, “հէփ կերէքլեյէ” եալընը “գլաղուզայապիլէն” Ճանը Ազեղին եարտըմընը էլէ կէթիբմէք տիր: Են Բապպ “հոմօսուկունն անաիպլերինի կհօրէպիլէյիմ իշնն կհօզլէրիմի անլ” տո՛ւանըն իգթիգալըղը պունտանն փըր: Սհօզտէ պիր անգեղ նո՛ւր վար անճագ, ատէմլէրին կհօպլերինտէ պիր հօրթիւ, պիր փերտէ վար քի, ծնու տօղըուճա կհօրէմէպլէր: Հալա պու փերտէնին տէֆ օլմասը՝ Ազեղ Ճանըն մախսուսիլէ իշե տիր:

Ճանը Ազեղին հօրէթմէսի իշնն գայնագլը տո՛ւայլէ, վէ պիթէյիլ անըն եարտըմընտան ապըմաղլէ, Ազեղ Քրիթապըն տերսլէնիշինտէ տիգգաթլանըլմաղա պաշըճա իգթիգալը եթի շէյ վար պիրի; Աւուհանէ Յերշէլէյէն ուր քօշընն հանընընը ելէ Յէրիբէս տիր: Պու խուսուս իշնն տերսին պիր գանուսի հօրնէյի՝ օ հօրնէքտէ պիր զեբէթլե միւհքէմլէք վէ էլէ կէթիբէպիլընը իտիլիմիլ էն էյի ինսանի եարտըմլէրի գուլանը, զայթ կերէքլե շէյլէր տիրլէր: Լաքին Ազեղ Քրիթապըն ազիմ պիլընին՝ եիւրէյին տինտարըղընտա անլա իգտամ՝ կթմէյէնլէր գազանա պիլէլէր տէյի կիզէն-

նի պիւղ Վէ իտման , էօյլէճէ եարտըմ էտիպ պիւրի պիւրիսինէ իմտատ իտէրէր : Օ էճիլտէն , “էյէր պունկերի պիւղպ իտէրսէնկիզ , մութլուլու սուկուզ” (Յօհ . 13 . 17) տէնիլիշ տիր :

Հալա սիզէ՝ էյէր տիգգաթլէնիւերէրսէ , Աղեզ Քրիթապընրզը տօյլուճա տէրսլէսմէք սիզէ եարտըմ էթմէյէ անլէրի եարարըլ՝ պուլաճազսնրզ տէյի գանար իտուկիմ՝ պիր գաշ անէլի գանունլըր վերմէք նիյեթլէնիւրիմ : Էվ վէլքի ալթը՝ օգույանըն պու սօրճա էլ աթաճաղը Ելւրէյէն հալէնէ , վէ օնուն պիթիւրմէսին տէ գուճագլամալա եարարըլ պուլաճաղը մէ եիլէր վէ Քրիթսթլյանի լութուֆլէրէ եագըշըր : Գալան սէքիզ՝ Դէրսին շուրուլունս վէ քրիթապ տէ տիգգաթլէնիլէճէք խուսուսլէրէ տիպէլք եագըշըր :

Պիւրինճի . Օգույանըն Ելւրէյէ հալէնէ Եագըշան գանունկուր :

1 . Աշէշ Քրիստոսը՝ Փիքրիկի նուրլանտըրզ սէի օգուտուղուկու եիւրէյիկէ կէթիւրմէյէ Ճանը Աղեզն եարտըմը իչն սըտգը պիւթիւն՝ գայնագըլ վէ գաթ գաթ նիյագլէրիլէ պաշլամանկտան իլէրի տոնա , օգումանկա գարըշըգ տոնա , պիթիւրմէյտէ տոնա , եանի Բարսիլի Գունըն Ծանլըլ օգու : Պու՝ էն իգթիգալը գանունլէրին պիւրիսի տիր , վէ մոթլագ լագըմըլ տըր : Հէի Ղէյրէլէր՝ էկէր պունա տաիմա տիգգաթ իտէրսէն , թապիաթճա ելլթէնէճէքէր : Աղեզ Քրիթապը՝ Ալլահանի էօյրէտիշ օլմագսրզ ,

պուրթուլուշահ անլայամազսն տէյի պիթիվե-
 ճէ գանմը՛ օլ : (1 Գօրն . 2 . 10 — 14 պագ :)
 Ազեզ Քիթապան տողըու մանէսինի՛ պունճա
 չօզ վէ անլամ ատէմլէրին պիւսպիւթիւն նիչին
 եանըլըր իտիքլէրինին պիւ սէպէպի պու տուր :
 Տաուտ , Ազեզ Եազըլարը օգուճաղա եարտըմ՛
 իչին տուա հտէրտի . (Ճիթ . 119 . 18 . Օ հպուր-
 տէ պագ .) վէ էյէր սէն Ազեզ Ղան իչին սէնի
 հէի կէրչէքլէն գլաղուզլամաղա գայնագլըճա
 տո՛ւա իտէրսէն , ծնու ալճաղա կիւվէնէպի-
 լըրսին . զերա Թանըր՛ «Ազեզ Ղանը քէնտու-
 տէն տիւլէյնլէրէ վէրմէք» վատ էթմիշ տիւր . վէ
 պիգէ բուհանի նէսնէլէրին պիւ սընանղըն պի-
 լըլընի եալըլըզ պու Ղան վէրէպիւլըր : Թէքրար .
 Ազեզ Քիթապան պէյթլէրինի տո՛ւայ՛ չէվըր .
 միսէլա , մատէմ Եանգուպուն «քէնտիպիզե Թան-
 ըրնըն կէօրիւշընտէ թէվազըլէնտիւրիյ» տի-
 միսինտէ , սէն՛ «էյ Թանըր՛ պահա , պէնիմ չօզ
 վէ պիւյիւք կիւնահլէրիմ իչին թէվազըլէնմէք
 իհսան էյլէ» տէյի տո՛ւա էթ : Տո՛ւանըն պու
 ճանընը սահա եալըլըզ վէրէպիւլէն Թանըրյա
 կէօզ տիք :

2 . Իմանը հէի նէնն օգուր էրիւլէրէնէ Գուրը
 բըր : Ինճիլ թանամ կիպի տիւր . ծնու իման գա-
 պուլլանը՛ եէր վէ սինտիբիւր , վէ օ էօյլէճէ պէս-
 լէնիշ օլուր : Իմանը՛ օգուտուղուչա պիւ գա-
 թըշտըրան , Թանըրնըն սէօզիւնտէ սունուլան
 սէրհամէթի գապուլլանըր , վէ ծնու՛ ուղղուն հէ-
 վէսլէրլէ քէնտիյէ եարաշտըրը : Մուսատէն վանյ

օլունան սէօզ՝ «իշտէնլէրտէ իմանիլէ իմթի-
զաճլէնմէյիպ , անլէրի Փախտէլէմէտի ,» զէք
էյլէ : Էօպր . 4 . 2 : Գօյ իմաննլ սէնի՝ տէյիլ
սալթ հէի օգուտուղունլ կէրչէք տիր տէյի ինան-
տըրմաղա լաքին , վնտլէրտէ գայնազլըճա պեր
հիստէ արաթմաղա՝ տիքիզլէրտէն գաչըրմաղա
վէ թէնպիհլէրէ , հէր նասըլ շէթին կէօրիւնէ
պիլերլէրտէ տէ , միւթիւլէթմէյէ պեր քէսքին-
ճէ իշլէյէն իման օլտուն : Ազիզ Քիթապը օ-
գումատա , սանպ պիւյիւք բուհանի Փախտէյի
տէյիլ սալթ արգուլէմէք անճազ ումմազ կէրէ-
քիր . Ճանը Ազիզին էօյրէտիշի իշն տէյիլ սալթ
տմլա իտէճէքսին լաքին , օնա կիւվէնէճէքսին :
Թանրընըն վնտ իթտիյինի՝ գուրթուլուշունլ ի-
շին միւհթաճլանտըգ գատար սէրպէսթճէ ումա-
պիլերսին :

3 . Աշէշ Քրիստոս՝ յիւյէլս սոյշէլլ շէ յիւ
Ռիւշէ շէ էօյրէլէլէճէս միւլ էլէ օգու : Թէ-
սալթնիքիլերլէր՝ Ինճիլն տէյիլ ատէմլէրին սէօ-
զիւնիւ անճազ , կէրչէք իտիյի կիպի՝ Թանրընըն
սէօզիւնիւ տէյի գապուլլանտըլար .՝ վէ օնճա
Փախտէլէնտիլէր . զէրէ՝ ինանանլարտա քէսքին-
ճէ իշլէտի : 1 Թէսալ . 2 . 13 : Օկպուրճու ,
էն Բապպ՝ «էիւրէյիմ սէօզլէրիպտէն գօրգտու .»
(ճթը . 119 . 161 .) վէ . Բապպ՝ «հալմլէրի հիւ-
քիւմատ կէպտիրիւր . վէ քէնտու եօլինի հալմլէ-
րէ էօկրէտիր» (իդ . 25 . 9) տէր : Վէ Ենգուպ
րէսուլ , (1 . 21 ,) «էօլ սէօզիւ մահճուպուրգ-

տո՛ւ գապուլ էյլէյիլ” եազար : Էկէր Ազեզ Քրիթապընրզա ուժագ շէյլէր պուլուպ միւճա-տէլէ էթմէյէ տէյի եախօտ սիզիլի իլէրտէն ըհամ օլունմուշ Քեքերլէրիլիլէ կէլերսէիլզ , ծնու օգումատան (անգըլա եաթմաճա) չօզ Փազլա գա-զանմայաճագսրըրզ . ամմա էյէր Ալլահանի կէրլէքըլիլի սեքքէլէնիլէրիլի գապուլլանմազա պեր իսթէքըլըլէ , վէ Թանրըտան պեր չօճու-զանի ասըլըլա քէնտի պէխապէրլիլիլիլ տու-եարագ կէլերսէիլզ , պօշա կէլմէյէճէքսիլիլ : Քրիստօստան , “հէր քիմ Ալլահըն փատիշահ-լըղընը պեր քիւլըլէ չօճուզ կիպի գապուլլան-մազա՝ իլինէ կիլմէյէճէք տիւ ” (Մարզ . 10 . 15) տէնիլէնի անըն : Թէքըար , պեր եըմշագ վէ գըրզ եիւրէք սու տէրսլէնիլ իլին էյ մէշ-հուր հազըրլանըլ տըր . վէ օ էճիլտէն , “պու-նա (եանի) Փագիրէ վէ գըրզ եիւրէքըլիլ վէ սէօ-զըլմտէն տիթրէյէնէ պագաճաղըմ .” (Եսայ . 66 . 2 .) վէ . “Պիւյիլն էկէր անըն սէսիլի իշե-տիլրսէիլզ , չէօլտէ իմթիհանըն կիւնիւնճէ ա-ճըլզգտա կիպի եիւրէքըլէրիլիլ փէքիլթմէյ” (Ի՛ւպրանի . 3 . 7 , 8) տէնիլմիշ տիւ : Ազեզ Քրիթապըն մէզհէպի , պեր թէվազե՝ մահճուպ՝ տայանըղը վէ կէօյլըլ էսլազ էտիսիւր :

4 . Աշէշ Քրիստօս արուլէ րիւշէնէլէ՛ չէնրէյէ Երրորդէլէ չէ չէնրէյէ չէն էլ-լէլէ օփու : Օգուր իտուկիմիզ գըսսէտէ տուր-մագ , վէ ծնու Քեքերլէրիլիլտէ՝ անլիտուտու էյէր Ինճիլըն թանլմիսէ վէ իտմանընա եախօտ

մուսններն թէճրիւպսինն տաւրէնիրսէ , սա-
 պրըլըճա կէվէշմէք կերէյերիւ . էօյլէճէ պիզ
 օնուն մէյլննէ կերմէք՝ օնտան չըգարա պիւլը Ե-
 տիյիմիզ անմէլ էյլէյի պուլմագ վէ օնու տա-
 միւրէրիմիզն իւզէրինն տերինն սիքքէլմէք
 “ օլմայա պիը տէմ՝ ազըտըլալմ՝ տէյի , պի-
 զէ Եշտիլէնէրէ տաճն զեյատէ մուգայեէտ-
 լէնմէք կերէքիւ ” (Եօպրանի . 2 . 1) րէսուլտէն
 եազըլան նասիհաթը անարագ ճանտ իթմէլ-
 եիւ : Գապիլ քի , պունա վազթիւիւզ եօզ տուր
 տէյի տիյէսիւիւզ : Լաքին սիզիւ չօլուլուլտան
 չօզ մէշազգաթը էօմրիւ օլան Տավիտին՝ “ անհ .
 նօմօսուլու նէ գատար սէվէրիմ . պիւլիւն հիւն
 թէճէքքիւրիւմ օ տուր . ” (Օհպ . ճիւր . 119 .
 97 .) վէ “ քէլամըլտա թէճէքքիւր իթմէք Ե-
 չուն , կէօզլէրիմ սէհէրտէն էր տավըանտըլար ”
 119 . 148) տէտիյինի անըն : Պէօյլէճէ վազթը
 ույզուտան սազընապիւլը , եախօտ մասլահա-
 թըրզտա տախի Ալլահըն սէօզիւնիւ տիւշիւ-
 նէ պիւլըսիւիւզ : Պու “ Քրիստօսուն սէօզիւ
 սիպտէ պօլլուգճա հէր հիքմէթտէ սաքինլէն-
 սին ” (Գօլօս . 3 . 16) սէօհպէթին տօլու ման-
 նասընը թուլթմաղա ճանտ էտիւ . վէ “ ազիւ
 փէյլամպէրլէրտէն փիշին տէնիլէն սէօզլէրի , վէ
 Բապարի վէ Գուրթարըճընը րէսուլէրինին
 վասիյեէթինի անմագ ” կերէյերիւ : 2 Փեթը . 3 .
 2 : Թէքրար . Ազիւ Քիթապըն գըսսէլէրինի՝
 քէնտիյի թէճթիւ էթմէ իչին օլան սօրղուլարն
 չէվիւրիւ , մեսէլա , Փեթրօսուն՝ “ լուլթիլէ վէ

Յիսուս Քրիստոսուն պիւղնէն իւրէյն” տէ-
մէսինտէ , քէնտիկիպէ՝ “լուծֆիւն վէ Քրիստո-
սուն պու պիւղնէն” պիւղ իւրէյորմույուղ , սու-
րուն : Աղիւղ Քրիստապընը՝ պու զայնթ էլզէմ
պորձու պիւթիւրմէյն , սիգէ էն էյն իշարէթլէթե
վէրիւր : Տէրսլէնիշն պու թարգընտա իւնը-
լէնմէնիւղ օլաքի եաւլաշ կէօրիւնիւր անճազ ,
սիւղ պէօյլէճէ , պիւր աճէլէ օգույուշ իլէ տէն
իսէ , սահիհ խապէրի վէ պիւղնի զայնթ զիյատէ
զապանաճազսընըղ . վէ շիւպհէսիւղ քի , ծնու
պանուն կիպի , եախօտ օ գատար չօգ օգումուշ-
սուկուղ տէյն սատէճէ սէօյլէմէք գատիւր օլմա-
ղա օգումաղսընըղ : Չօգ քիմսէլէր՝ սէպահլէ-
եին օգուտուղարը պաշտան օ կիւն իչին օլան
տիւղնմէնիւն պիւր մատտէսի կիպի պիւր եախօտ
արթըգ պէյթ սէլմէյն Փաիտէլն օլմազ պուլ-
մուշէր տիւր :

5. Աշիշ Քրիստոսը՝ Ալլահէն ճերշէւէյնէրէ
էօյրէրէլէ՝ արշուլայրաֆ , Քիւրիւն ասֆիւլէյն
իւէ լէ ճանընըշն գուրուլուշուն օլան Եւ-
րոպայի ճէօշ իւէ՝ Թանըրնըն սէօղիւնիւ սազ-
լայան վէ սապր իլէ մէյվէ կէթիւրէն ըօղհէլն վէ
էյն եիւրէյիլն օգույուն : Պիւր տօսթ՝ իսթէք-
լէրինի մէթմուպ իլէ պիւր տօսթա թարիֆ իտէր
իտէյն կիպի , քի չօգ էմէքլն թէֆսիւր օլմագսըղ
օ իսթէքլէրի արլայըպ պիւթիւրիւր . քէզալէք վէ
հէման պէօյլէ աշըգճա հէր շէյն Գատիւրի պիւ-
ղէ քէնտի իրատէթիւնի սէօղիւնտէ թարիֆ իտէր ,
վէ պէօյլէ տաիսի ըսուլէր քէնտի պույրուլ-

տուէրինի եւէբի Քրիսթիյանւէրէ թէսլմ էթ-
տիւբ քի ; անւէրլէ անւէր՝ սատէ վէ աչգ ման-
նայլէ գանաաթլանարագ , վէ թէֆսիւրճիւէրին
հէքմէթլի վէ ուզուն ուզատը մանաւէրի խու-
տուսինտէ գայըսըգ օլարագ , քէնտիւէրին վա-
րըւէրինի թէտպիւրլէրլէրտի : “ Բապարն շէ-
հատէթի հագ տը , պէօնիւ անլմլէնտիւրի . ”
(Օհպ . ԺԷ . 19 . 8 .) վէ “ ուզուզլէրի (պէօնլէրի)
Ֆէհիմլէնտիւրի : ” ԺԺԷ . 119 . 130 : Փեթրօս
րէսուլտէն (1 նամէ . 2 . 2) “ շմտի թօղան
մանսուլլէր կիպի , նաթիգի խալիս սիւտէ իշ-
թահլէնիկ՝ քի գուրթուլուշա անլիլէ իւրէյէ-
սիկիկ ” տէյի պույրուլուրուգ : Լօրտ Պէքըն
“ իւզիւմիւն իլք շըյնանմասինտէն ագան շէ-
րապլէրին , գապուղուն վէ մէնկէնէնին աճըսը-
նը վէրիւր՝ ճէնտէրէտէ սըգըլանտէն տահա
թաթլը վէ տահա էյի օլտուգլէրի կիպի , քէ-
զալիք միւճատէլէր վէ զավղալէր իւն սըգը-
մագսըգ Աղեղ Քիթապտէն թապիաթիլէ ա-
գան թանլմլէր փէք էյի վէ փէք սաղլամ տիւ-
լէր ” տէյի կիւզէլճէ սէյլէր :

6 . Աշէշ Քրիստօս Սալախան անուան յիւ
էէւրէյիւէ օգու : Աղեղ Քիթապըն մահբու-
լէտիյի հէր շէյի թէրքէմէյէ վէ Թանրընըն պիւ-
թիւն իսթէյիւնի էթմէյէ մէթիւնճէ նիյեթլէն :
Աղեղ Քիթապը իշճէ վէ անլիլիլէ պագաքնագ
օգու : Սահիպիմիկին “ անըն իրատէթիւնի իտէն
քիմսէ՝ թանլմ՝ անէպ Թանրըտան մը տը պի-
լէճէք տիւ ” (Յօհ . 7 . 17) տէտիյիւնի խաթ-

ընդտան թուժ վէ անըն վատընա կեւվէն : Իմ-
տի սէնիկ ասըւ իրատէթիկտէն վէ հէվէսլէրիկ-
տէն վազ կէշ տէ , քէնտիկի՝ Եարատանըն իս-
թէյինէ վէ խըզմէթինէ սաֆտէրոննա սուն :
Սէնինքիտէն տահա էյի պիւր գոււվէթիւն
“Թանրընըն պիւթիւն թէնպիհլէրինի կէօզէթ-
մէյէ” (Օէպ . ճթ՛ . 119 . 6) գարար գըւ . վէ
պու՝ կէրչէքլէի անլամա վէ գուճազլամա խու-
սուսինտէ օլան պիկ չէթիւնլէի գալտըրաճազ
տըր : Ազըզ Քիթապըն պիւյիւք թանլմլէրի ,
եանի ատէմին ճիւնհասը վէ չիւրիւքլէյիւ ,
իման իւէ օլան մուֆթ սատըզլանըւ վէ ճա-
նը Ազըզէ միւհթաճլանըւ , պու գանունա
միւնասիպէթ իւզըէ տիգաթ էտէն քիմսէտէն
ճանը կէծիւլտէն գապուլլանըւաճազ տըրլար :
Թանրընըն սէօզիւնիւ տէրսլէնմէտէ , ծնու պու
իքի պաշըն թէրթիպի ալթընտա , եանի եա սէ-
նի վէ Թանրըլը արէլէյէն էնկէլլէրի գալտըրան
կիպի , եա սէնի Թանրըլա եանաշտըրմաղա պիւր
պիթիշտիւրէն գոււվէթի վէրէն կիպի , եէրլէշ-
տիւր : Աղօսթիւնօս՝ “Ազըզ եազըլարտա կէօզ-
լէրիմիզ՝ պու հազըր տիւնեայէ էօլլըր իտիկի-
միզ գատար եա տահա չօզ եա տահա ազ ըիւ-
լանլըզ իւէ կէօրիւրլէր . վէ ծնա զըտ , պու տիւն-
եայէ եաշատըրճա բուհանի շէյլէրի սէզմէյիզ”
տէր : Պօյլ՝ “Ազըզ Եազըլարը , տէյիլ սը-
ղընմաղա պիւր սիւահլըզ կիպի , սատէ սիւահլար
վէ փուսատլար իչն պիւր թարաֆը արգալ-
մաղա եախօտ օ պիւր թարաֆը ալթ էթմէյէ ան-

ճագ, օրտա օլմագ՝ պինանըն կիւզէլլեինի՝ եա-
զըզուլըզընը վէ միւքէլլէֆլեինի տիւշընմէք ,
վէ օրտա վնգ օլունան վէ սէճտէ գըլընանըն
խուսուսինտէքի հիւրմէթլերիմի չօղալթմագ
սէֆալանըը իտուկիմ պիր պինագըը մէնէնտսիզ
հէյքէլ կիպի գուլլանըըըմ” տէր :

Իքինճի . Տէրսին շուրութունա եագըզըը գա-
նունլար :

7. Աշէշ Քրիստոս աւըշմաճա , լէ էյէր Գե-
սին Իսէ , Ռայէին օլունան շաֆէրլերրէ Գանան-
ճա օգու : Օնու րուխսաթիկէ կէօրէ տիգաթ վէ
մէթանէթլէքլէ օգու : Պէրեյէլէր՝ Աղեղ
“Քրիթապէրի հէր ճէն թէֆթիշ իթմէք” էլըն
էյիւլտիւլէր : Բէսուլ . 17 . 11 : Պէնի սանգա՝
անման , էյէր գապիւ իսէ ծնուն պիր փայընը ,
սալթ պիր պէյթ օլուրսէ տէ , հէր կիւն օգումա-
ղա պիր գանուն էթմէք եալվարմաղա պրագ :
Չօղուկուզ պունտան չօգ զիյատէ . եանի պիր
փայ սապահլայըն Եհի Սէտտէն վէ պիր փայ
ախշամլայըն էսքի Սէտտէն , եախօտ պէր աքս ,
օգույապիւլէր : Աղեղ Քրիթապ տախմա պիր
Եհի շէյ , իլէրտէն հիշ կէօրմէտիյիմիզ պիր
շէյ վէրիւր : Պունու պիթիւրմէյէ՝ քէնտիյի ին-
քեանը էթմէ կէրէքլէնէճէք տիր . զերա ծնու հա-
ճէթսիզլէնմէյէ չօգ թէճրիւպէլէր էտինէճէք-
սին . անճագ միւտախմլէն , վէ պօլճա իւճրէթ-
լէնէճէքսին : Ճանըրըն մասլահաթը թէհլե-
քէտէ տիր տէյի սնկ : Աղեղ Քրիթապը օգումա-

նրն պու տայանըզը՝ տամիրլն վէ գանունլու
թարզը՛յլն , ծնու պեր անճէլն սըրասը թճրգ իլն ,
վէ խայալընն օ տագիգտն անգընյա սըրագըր ի-
տիկի կիպի փայլնր իլն տիւշիւշճէ օգուճաղ-
լատան տահա զեյատն պիւնշ վէ եափըւշ գա-
զանըլաճագ տըր :

8. Պեր ճիւղը՝ յեր պաշտօնընր պաշտօ-
նանչպան էլերն , յիւրիւն օգու , վէ յիւրիւն Ա-
շէշ Քրիստոս յիւրիւն օգու : Մէսէլա . էյեր
Մատթէօս Ինճիլինի սապահայնն օգուրսէն ,
ծնու՝ Մարգօսու պաշտամագտան իլերն պիթիւր .
վէ էյեր ախշամ Խալիգաթ Քիթապընը օգուր-
սէն , ծնու՝ Խըրուճու պաշտամագտան էվվէլ
պիթիւր : Պէօյլնճէ պեր փայնն վէ օ պեր փայնն
արէսինտէքի պաղանթըր կէօրէճէքսին : Վագ-
թիլին վէ տիգգաթընն շօլունու . Օհպուր՝ էմ-
սալ Սուլէյման վէ Եհիւ Աճտ քիթապլերի
կիպի զայթ ամէլն օլան փայլերն վէրերսէն տն ,
եհնէ Աղեղ Քիթապըն պիւթիւնիւնիւ օգու .
պեր փայն օպերինն ըլըգ վէրեր . վէ պէօյլնճէ
Ալլահանի կէրէքլիլին պեր կէպիւշ պագըլընը
գազանաճագըն : Աղեղ Քիթապտա՝ “մա-
սումլերն սիւտ վէ քեամիլլերն գավն թամմ”
վար : Էօպրան . 5 . 13 , 14 : Իփթիտա էն աղըգ
վէ էն գօլայ քիթապլերի պաշտամագ արգուլէ-
նէճէք շէյ տիւր ամմա , իքի Աճտը սիթէվն հէ-
ման պեր վագիթտն թէրթիպճէ օգուճայը տա-
հա պեր էյի թարզը պիւլմմ : Իքիսինի նագլի-
էէթ քիթապլերնյլն սաշար , օլտէմ թանլմի վէ

ամէլ թիթապէր եկեղծներէն , իբրև տէ՛ աշե-
 թեարձա հս չեթին փայլար օլան փեյղամպերէն-
 լէն եւ լէ պերթերէն : Իբի Ահտէն տէյիւ սալթ
 պերի պերիսինէ ըլըզ վերերէն , անձագ իբի ա-
 լէվէրին պերապե զավուշմալարընտաբը կի-
 պի պերէնէն շաֆգը՝ պերիսինէի այրըձա փար-
 լամատան իսէ , տաշա պիւյիւք ըիւշանլըզ վէ
 իհթիշամ իլէ փարլար : Լաբին սէնիւ տերսիւ-
 լէ օլան տիւրլիւ նիյեթլէրէ կէօրէ օգուամանըն
 թարզը խուսուսինտէ պիր ույղուն Փարզ օլա-
 պիւր : Ալէ...էլէյէ օգուամա իչին շիմտի անը-
 լան թարզ զապիւլ թի հս էյիսի օլա ամմա ,
 քիսպոյճ օգուամա իչին եկեղծէնէն թարզ , ես-
 նի տէյիւ փէք չօզ եախօտ պիւթիւն Ազըզ Քի-
 թապը սըրասլլա , անձագ քէնտի հս ինձիւլ
 թիթապէրինտէն պիր զաշ սէչլէն փայլերի՝
 մսէլա օն եախօտ օն իբի խանէլէրի , օնլարը
 սալթ պիր տինտար վէ ամէլ թարզ իլէ թու-
 թարգ , քէնտիսինի թապիաթըլա հօի հտէն
 թանլիսի չըգարարգ , օնու տամիրէ զօյա-
 րագ վէ եիւրէյէ օնու մեզհէպիճէ կէօզէթմէք վէ
 օնձա վարընմագ հմը հտէրէք , ճանըն հօյրէտի-
 շի իչին եօգարըլա պագարագ , վէ էնձամ Ա-
 զըզ Քիթապ հօիւկտէ աշըզ օլմաղլա օգուտու-
 զուկ մատտէ խուսուսինտէ տըլա խտէրէք օգու-
 մագ Փախտէլի պուլունապիւր : Կիզը ի պա-
 տէթ իչին չէթիւշիւնին թայեին օլունան վագիթ-
 լէրինտէ սէնին Ի...էլէ...ւլըշըն պիր փայը
 շաթըլան օգուամայը պուրտա մանէլէր իտիյիմի
 կէօրէճէքսին :

9. Աշեշ Քրիստոսն ուր Խաչէն օ ուր Խաչէն
 Հաճեալք : 1 Գորնթ . 2 . 13 . “ Բուհանի-
 լերի բուհանիլերէ չազըտըմագ ” Եօկրէնիւրի :
 Բապպ պիգէ պիգիմ պէօնլիւրիմիւզէ վէ պիւ
 ալմլը Քիքրին էքսիքլիինէ օլան աճըրըտան
 “ քէնտի սէօղլնիւ տէրս պէտէրս տէրս պէտէրս ,
 խաթթ պէ խաթթ խաթթ պէ խաթթ , պիւ ազ
 պունտա պիւ ազ շունտա ” (Եսայի 28 . 13) վէրիւր :
 Պիւ եհրտէ չէթին օլան , օպիւ եհրտէ աչըզ վէ
 գօլայ տըր : Պունտան պանգը քիմսէլէրին՝ Թէքրար
 Թէքրար սէօլէնտիյի էչն Թէէքքի էթտիքլերի
 շէյ , Աղեզ Քիթապըն տայանըզլը վէ տիգ-
 գաթլը օգույանընա պիւ պիւրիւք Փաիտէ տիւր :
 Պու գանունա օլան տիգգաթ՝ սանյա Աղեզ Քի-
 թապըն ահէնկիինի վէ ույղունլուղունու կէօս-
 թէրէճէք տիւր : Պիւ խանէնին տօլուլուղլւլէ
 վէ էլէրտէն կէօրմէտիյի մաթ պրագան ույղուն
 պիւրէնիւրէրէլէ չօգ քէրրէ հէմ մաթ գալաճագ-
 տըն հէմ սէֆալանաճագսըն . վէ պունու տախի
 Աղեզ Քիթապը գեհնիտէ մէթանէթլէմէյէ պիւ
 պիւրիւք եարտըմ պուլաճագսըն :

10. Աշեշ Քրիստոս Ժանէլէմիւրէ , աշեթուրէ-
 նէն ճէրէէլէնիւրի ույլաշը Բուրշըն ուրաթ : Պու
 գանուն սանյա Աղեզ Քիթապըն զլիատէլէնէն
 նիյեթիինէ պագմագ սըվարըլէտէր , վէ սէնի՝
 պիւ չէթին խանէյի շէօլէ պիւ մանէլէմէտէն քի ,
 օնու պիւ աչըզ խանէյի զըտ սէօլէթմէք , մէնը
 իտէր : Մէնէլա . Թանըրտան եանա Թէնլի ա-
 զալէրի էտիսէն կիպի սէօլէյէն պէյթլէր եազը

պէ եազը անլաշը՝ լմամալը տըլար ամմա , զա-
 իֆլըիմիպէ օլան թէնէգգըււ էթմէտէն , ծնուն
 ըուհանի իւսթիւնլիւքլէրինին պիւ փայը օլան
 գուտրէթլէր վէ քէմալըեթլէր խուսուսինտէքի
 թութուլարըմըգա եարտըմ էթմէք , նիճէ նիյ-
 եթլէնիլը , անլաշըլմալը տըլար . զերա պիւ
 ղէյրի եէրտէ “Թանրը պիւ ճան” տը տէնիւ-
 միշ : Յօհ . 4 . 24 : Պիպէ՝ “նէրէտէ կիւնահ
 չօղալտը , ինայէթ փէք արթըտը .” (Բօմանի .
 5 . 20 .) վէ “մուֆթունա Ալլահըն ինայէթիյ-
 լէ սատըզլանըըզ” տէյի տիյէն պէյթլէր՝ կիւ-
 նահը արգալար կիպի անլաշըլմամալը տը . զը-
 րա Ազըզ Քիթապըն պիւթիւն նիյեթիինէ զըթ
 օլուր . անճագ քէնտիյի սատըզլայըը մահքիւմ-
 լէր՝ Թանրընըն սէվկիւսիւնիւ պիւյիւտիւր վէ
 անընլէ օլան մագպուլլանըըն եօլունու կէօսթէ-
 ըրի կիպի անլաշըլմալը տըլար : Վէ “ագըզ-
 լէքսիզ Բապը քիմսէ կէօրմէզ .” (Էօպրանի .
 12 . 14 .) վէ “Թանրըտէն գօրգ , վէ անըն թէն-
 պիւհլէրինի սագլա . զերա ատէմին ճիւմլէսի պու-
 տուր” (Վարիզ (Ժողովուր) 12 . 15) տէյի տի-
 եէն պէյթլէր՝ ամլելլէ օլան գուրթուլուշուն
 խայալընը արգալար կիպի անլաշըլմամալը
 տըլար . անճագ “Քրիստոս Յիսուստա էյի ան-
 մլլէրէ եարատըմը” (Էֆէսոս . 2 . 10) թէօ-
 պէլէնէն կիւնահքիւարըն էլազընը վէ թալը-
 լըինի կէօսթէրէն կիպի անլաշըլմալը տը-
 ւար : Ազըզլէք ծնուն գուրթուլուշունուն պիւ
 փայը տը յ վէ տէյիլ սէպէպլէյէն սէպէ-

պի : Ալլահանի կերչքելին գալըսը կիւ-
եա քի եքի տիւրլիւ թարաֆը էտինիը : Պիը
թարաֆը պիը քիմսէյէ , վէ օպիրի պիը պաշ-
գասընա լազըմլը տըր : Պիը քիմսէ “Թան-
ըմըզըն ինայէթինի շապանլըզա թահապվիւլ-
էտիպ” տուրոնյօրմու . Թանրընըն Ազեպ Շանը
լիւէ ազեպլէնիշին մութլազ միւհթաճլըզընըն
թաճլմի ծնուն էօկիւնէ՛ զօնուլմալը տըր : Պիը
պաշգա քիմսէ “քէնտինտէ սատըգ տըր տէյի
կիւլէնիյօրմու ,” եալըրզ Քրիստոս իւէ օ-
լան մուֆթ սատըզլանընըն թաճլմի “նօմօսուն
անլլէրի օլմագսըզ” էօկիւնէ՛ զօնուլմալը տըր .
վէ “նօմօս իւէ սատըզլանմագ” արատըգճա ,
“ Քրիստոս անյա հիշ պիը ֆայտուլանմայա-
ճագ” տէյի էյիւթլէնմէլը տիր : Չիւն պիը
պէյթ , իլք պագըշտա , օպիր պէյթէ զըտտ
սէյլէշմէք կէօրիւնիւր , օ էճիւտէն պէյլէ ի-
տէր տէյի խէյալանմամալըյը : Ազեպ Քի-
թապ քէնտիսինտէն ֆարզլանապիւլըր տէյի
զանն էթտիյիմիզ գատար էթմէյէլըմ , անճագ
պիը պէյթի օպիրիւնէ տահա էյիճէ ույղունլան-
տըրա պիւլմիպէտէք Թանրըյա թէվազեճէ կիւ-
վէնէլըմ . պէյլէճէ Ինճիլէ կերչքելքէր անգը-
մըզա զեյատէ վէ զեյատէ աշըլաճագ տըրլար
տէյի պուլաճաղըզ , վէ “ճիւմլէմիզ” տէրէճէ
պէ տէրէճէ “լիմանըն վէ պիւլընն եէքտիւլեյինէ
եէրիշէճէյիզ .” Էֆէս . 4 . 13 :

11 . Անշլաֆըշըն շէյի պուլմանպա , անիւն
Գուրէլիւնէն էէլէնէ Թանրընըն Գօրուշու Էն-

անի Եւրբը՝ զի իւրեքնի Գուլան : Հապելու խատը՝ Քիւրպպոստան թանխի իսթէքլեճէ գապուլլանտը տա էոյլէճէ կէրէքլեսին պիւրիսէ գըլադուզլանըտը : Բէսուլէր . 8 . 27 տէն : Չէթինլեքլեթտէ , սէսին ինճիլ խըզմէթճիլէ եախոտ պիր տինտար տոսթա տանըմայը ֆախտէլի պուլաճագըն : «Քեա հինին տուտագլէրի պիւրըն հըֆը իթսէ կէրէք , վէ անըն ալըինտէն նոմոսու արասալար կէրէք խոի . զերա Բապպէլ անաքերին կլէսի տիր :» Մալախ . 2 . 7 : Լաքին անլէրին վէրտիր թանլըմ , Աղեղ Քիթապըն ֆոթասընա կէթըրիւմէլէ տիր : (Պագ Բէսուլլ . 17 . 11 :) Աղեղ Քիթապըն թէֆսիր վէ մանա վերէնլէրինէ , տէրիլ անլէրտէն պիր գուլանի ասըլըշ էլէ ամմա , ֆախտէլէ եարտըմը չօգ քերրէ վերէնլէրէ կիպի պագմագ տախի ֆախտէլէ տիր : Աղեղ Քիթապըն ինսանի թէֆսիրինտէն էթիւրիւ էտինտիլիմիզ էլը նագլիլէթ՝ Նէհէմիյատա (Նէհէմա 9 . 8) անգըլան տըր . «վէ մանասինի վերուպ օգուտուղընի անլէտիրլէրտի :» Քէնտիրի պիւսպիւթիւն պիր թէֆսիրճիլէ թէսլըմ իթսէ , վէ էյեր իտէրսէն , չօգ տէֆա սափըլաճագըն : Քէնտիրի հիւքմ էյլէ , մէզհէպիլի սուլթ Աղեղ Քիթապտէն թուլթ , վէ սաֆիճէ Թանրըտան կէլեր տէրի պիւրին թէսէլլասընը էտինէճէքսին :

12 . Պեր Բընէնին Եւրբը պէ Եւրբը (նշարգրահան) Ետիօր էլս մանալընը՝ Պեր շէյրէնիս արամազպան էլէրէ , պիւէյէ չուլըշ : էյեր պու

գանուն հաճէթսիզէնիւնրսէ , Ազեզ Քիթապ-
տան հէր շէյ եափըլապիւնր : Իմտի իւք եվլէլ
պիր ինսանի փիրին քիթապընը էթտիյին կիպի ,
եազը պէ եազը մանայը արա . վէ պու մանայը
պուլմագ իչին , պու մախսուս զըստէնին իլէրքի
վէ կերեբի եբլէրինի տիւշընմէք կերեք տիր :
Սըպէթտէ վէ թէճըիւպէտէ եերինի սագլար եա-
լընըզ շէյ վէ իմանըն պիւթիւն թէմէլ , եազը
պէ եազը մանա տըր : Հէր կերեբը կերէբը
էր եա պիր եերտէ եա օ պիր եերտէ ալը՛գ պու-
լունուրլար :

13. Օգտուողուն Գըսէյիւէ ուրտիւրէվէնէյ-
եթիւէնէն ուրիւն շերշէյէյին ուր Խոյուր-
նը եւէ շէթրէյէ , լէ ծունն նէյէ ույշուն օ-
լամաշընը պուլմաշն հալըլ : Ազեզ Քիթապ
էյ պէօնլէրէ վէ ահմապլէրէ ույլուն էօյրէտիշը
վէրիւ , հէմ էյ տիգգաթըլը թէթիթիւ էտէնի
իւճըթէթէմէյէ եթէրըն օլան իլմին պիր տերին-
լիինի գապլար : Սահիպիթիզ՝ Ազեզ “Եապը-
լարը եօզլայըն” տէր : Պու սէօհպէթտէ , մա-
տէնտէ գազանլարըն ամէլինէ իշարէթ էտէր՝ վէ
զըլմէթըն մէվատը պուլմագ իսթէյէն , տէրին
գազմալը տըր : Պէօյլէճէ՛ արա , վէ պուլաճագ-
սըն : Ազեզ Քիթապը՝ աշեբեարէլտիյի կեր-
էբըլէբըրին թապիաթընա վէ թէսիրաթընա
պիր վուգուֆուլը թանըշ օլմագսըզ , վէ ծունն
ճանընըն վէ մէյլինին պիր պիլըն օլմագսըզ քէ-
մալէն ալլայամագսըն : Կերշէյէյին Լուգուֆու-
րանըշը խուսուսինտէ , Ազեզ Քիթապըն շըրու-

պիւ տիւնեկէլի ատէմէ անլաշը՛ւմամալը տըր :
 զերա Թանրընըն սէլամէթինին վէ Սղեզ Ղան-
 տէ օլան սէվլինճին մուպարէքլէքլէրինի թէճ-
 րիւպէյլէ հիշ թանամատը . վէ օ էճիլտէն անլէ-
 րին պիւր տօղլու թութումլարընը էտինէմէզ :
 Սէօշէն Ծմը լէ Էյլէ խուսուսինտէ , Քրիստօս
 էֆէնտիմիզ՝ պիւ վազըլատէ քէնտի շակիրտլէրի-
 նէ , “Պէն սիպէ սէօյլէր իտիյիմ սէօզլէր՝ ճան
 տըր վէ էօմիւր տիւր” տէտի : Յօհ . 6 . 63 :
 Չօզ քէրրէ , սատէ սէօզլէր ալթընտա վէրիւ-
 միշ օլան պիւր տէրին վէ ֆաիտէլէ մաննա վար :
 Նէ տէմ պիւր անլէ մէնը եախօտ էմը օլու-
 նուրսա , քէմլէք եախօտ էյլէք չըզան ա-
 սըլ տախի իչնտէ գապլանըր . մէսէլա , “էօլ-
 տիւրմէյէսին” տէնիլմէտէ , պիւր քիմնէյի քէնտի
 էօմրիւնտէն մահրում էթմէմէլէլիզ տէյի , եա-
 զը պէ եազը մաննալէնիւր . ամմա տօլու մանասը՝
 սէօզլէրի վէ Փեքիւրլէրի գապլար , վէ պիղէ՝
 “զէյրիւրլէրի քէնտիմիզէ կիպի սէվմէք” ճէպը է-
 տէր : Պազ Սատթէ . 5 . 21 , 22 : Թէքըրար .
 կէրչէքլէք պիղէ ախէր թարզա՝ (տյլաբանօրէն՝)
 էօրնէքլէ վէ թէմսիլէրլէ վէրիւմիշ տիւր , քի
 օնլարըն րուհանի մանասընը եախօտ թէֆսի-
 րինի պիւմէք կէրէյիւրիզ : Տախի գայտ օլունան
 հէփ տիւրչիւրլէրտէն չըզարըլաճազ պիւր անլէլ
 ֆազլա վար տըր . “հէփ պուսլար անլէրէ ի պ-
 րէթլէր օղըատիլէր . վէ պիղեմ՝ քի անլէրէ տէ-
 վերլէրին սօլլարը եէթիշտի , նասիհաթըմըզ
 եազըլտը :” 1 Գօրն . 10 . 11 : Ղանըն էօյրէ-

տիշնէ, Ազիզ Քրիթապըն պիւշն՝ ազըն սափ-
տեցունլուղու՝ երևէյին եալընգաթլըզը վէ
գայնագ տուա պիր քիմնէյի՝ ծնուն ճանընա դա-
եթ ֆախտէլը օլաճագ օլան՝ Ալլահանի կեր-
չէքլնին խէյալլերինէ գլաղուգլայաճագլէր տիր ,
վէ պու կերչէքլնի երևէյինէ ճանը Ազիզ
հէփ ինսանի էօյրէտիշտէն զէյատէ պիր ճան
վէ գուվվէթիլէ սըգաճագ տը :

14 . Աշէշ Քրիստոսը՝ հեր եերոէ Յեուսա Քրիս-
տոս օլան շէհարէթիլէ ճէշէրէրէ՝ օգու : Անըն
պուլուրտուղու պու տուր . Ազիզ “Եազըլէ-
րի եօզլայըն . զըրա . . . պէնիմ՝ իչուն շէհատէթ-
լէյէն անլէր տիրէր :” Յօհան . 5 . 39 : “Մու-
սանըն նօմօսունտա վէ փէյլամպերլէրտէ վէ Օհ-
պուրլէրտէ հէփ պէնիմ իչնն եազըլմըշարա տօլ-
տուրուլմագ կերէք տիր :” Լուգա . 24 . 44 :
“Մուսա պէնիմ իչնն եազտը :” Յօհ . 5 . 46 :
Փեթրօս՝ “պունա , ճիւմլէ անյա ինանանլերի
անըն ատըլէ կիւնահլէրին ափվընը ալմագ հէփ
փէյլամպերլէր շէհատէթ իտերլէր” (Րէսուլլ .
10 . 43) տեր : Պու ազիզ խազննէտէն սիւր-
կիւյիւ կերի շէքէր վէ պիգէ իլէրտէն սըրրանի օ-
լանը աչար անախթար՝ Յիսուս Քրիստոս տուր :
“Եօլ վէ կերչէքլնի վէ էօմը օլանը” (Յօհ .
14 . 6) Ազիզ Քրիթապըն տերսլէնիշնտէ
պուլմագ պիւլիւք սըրը տը : Պէօյլէճէ ,
“Յիսուս Քրիստօսուն եիւզընտէ Թանընըն
իշթիշամը պիւշննիւ պյտընլըզը սէնիւ եիւ-
րէյիտէ փարլայաճագ տը : 2 Գօրնթ . 4 . 6 :

Ազեղ Քրիթապը՝ ծնուն պու պիւլըշնէ օնի գլա-
ղուզամաղա օլան նիյէթիլէ օգու : Սիսիլ
“Քրիստոսուն պիւլը պիւր աճաիպ սըր տը :
Անը տիւրիւ մանսրպլէրինէ վէ էսլազլէրինէ՝
շախսընըն վէ իշնին իհթիշամլէրինէ՝ պիզէ օ-
լան ալազասընս՝ վէ աղա հէմ աղա պինաէն
Պապա վէ Ղան Թանրըյա պիզեմ՝ ալազամըզա
անլայըյ կիրմէք, Քրիստոսուն պիւլըշ տիւր : Յի-
սուս Քրիստոսու քէնտիմիզտէն պիլմէք , ծնու
Թէսէլլեմիզ՝ Սէփամըզ՝ Գուվվէթիմիզ՝ Սա-
տըզլըզմըզ՝ Եօլտաշմըզ վէ Սօյումուզ էթմէք
տիւր” տիւր :

Ելթէնէն գըսէ Լէյթընտէն , պալատէ զեքը
օլունան գանունլէրին չօղունուն ճէվհէրինի
գապար . “պունու տախի Ազեղ Եազըլարը՝
օնլարըն մէվատը Գուրթարըճմըզ վէ ծնուն
վասիթէսիյլէ իշէնէն գուրթուլուշ տուր տէյի ,
օնլար օնուն իւթիւնլիւքլէրինին կէօսթէրիշը-
նի գապլարլար տէյի , վէ ծնուն մէնէնտսիզ կիւ-
ղէլլեյինին տիրի սուրէթի տիրլէր տէյի տիզ-
գաթմըզա վէ հէվէսիմիզէ ղայէթիլէ սըփարըշ
էթմէք պրազ : Եյէր պիզ քէնտիմիզ օնլարը
տահա զեյատէ օգումաղա սալսազ , ծնու հէր
կիւն օնլարտա տահա զեյատէ կէօրիւրիւզ , վէ
պէօյլէ էլպէթ տահա զեյատէ սէվէրիզ : Անճագ
օնլարա տիզգաթլա պագմալըյը . Եազը սալթ
գապ տը . կէօրմէք արգուլամալը օլտուղումուզ՝
օնտա գապլանան ըուհանի մաննա տը : Ատէթա
Ազեղ Եազըլարը աճէլլէլլէ օգուրուզ , վէ օն-

լարն տիշարընտան մատասընը կէօրմէյիզ . վէ օ էչիլտէն օնլարտա օ գատար ազ թաթլըլըզ պուլուրուզ . օնլարը օգուրուզ ամմա , պիզտէն թալապ էթմէսինճէ եօզլամայըզ : Էյէր պու ալթուն մատէնինտէ գազսազ , թէսէլլանըն թիւքէնմէզ ամմա պիզի էչ չէթին վազիթլէրտէ թէմամլար օլան խազնէլէրինի պուլուրուզ :

Պէշննճի . Ազեզ Քրիթապը տէրսլէնմէնին պօրճու խուսուսինտէ , էօմրիւն տիւրիւ տէրէճէլէրինտէ օլան քիմսէլէրէ սէօզպէթ :

Էյ օգույան՝ տէտիքլէրիմին եէքիւնիւ , ալըմաճա վէ կիւնտէ , Ազեզ ճանըն եարտըմը իչնն գայնագլըճա տուայլէ Ազեզ “Եւուլուրէ Եօգլուրէ” տըր : Թէնպիհ աշեքեար՝ մէճպուրիյեէթ ալէստէվէյէ վէ Փաիտէ էօլչեւսիւզ տիւր : Էօմրիւնիւն հալը հէր նէ օլապիլտէ տէ , Ազեզ Քրիթապտա սան մանութ պիր շէյ վար տըր . պիր շէյ քի , սան պիլմէք եախօտ ալմազ տէրէճէսիզճէ իզթիզալը տըր :

Էյ էիւէ յէյլէն յուլէրէ րօշուրնէր , Ազեզ Քրիթապը քէնտիւրիզ վէ էվլատլէրիւրիզ վէ էվտէքիւրիւրիւր իչնն օգույուչ : Օնու կիզլտէ տէյիլ սալթ օգույաճագսընրզ ամմա , տախի վէ ահլ պէյթիւրիզի էօյրէտէճէքսիւրիզ տէյի Թանրընըն մէմուլու տուր : Բապա թաալա սիզտէն , “վէ պէն սանա պիւյիւն պու վասիյեէթ իթտուկիմ սէօզլէր խաթրիւտէ օլսունլէր . հէմ անլէրի օղուլլէրիւյէ թէքրար պէ

Թէքրար թա՛լեմ իտէսին . էլիկոտէ օթուրտու-
լուն վէ եօլտէ կէզտուկին վէ տէօշէքտէ եաթտու-
ղին վէ գալգտուղին զէման անլէրի սէօյլէյէսին”
(Իքինճիլէնէն Թէվրաթ (Եկդ Օրէն) 6. 6, 7)
տէյի թալապ իտէր : Իմտի էօյրէտիշին վէ տու-
նըն հաճէթսիղլայինտէ էվճէք նի՞ճէ եաշայա պի-
լերսինիդ : Եախօտ էկէր սիզ քէնտիկիզ պու Քի-
թապա իսթէքլէ պէօնլէնիւրսէկիզ , Ֆամիւեա-
նըգա (էվ էյալինիդէ) նի՞ճէ էօյրէտէ պիլերսի-
նիդ : Պու պիւյիւք պօրճու էկէր շեմտիյէ տէկին
հաճէթսիղլէնմիշ սէկիզ , օնու շեմտէն սօնըա
հաճէթսիղլէնմէյ : Բապպըն Իպրահիմտէն եա-
նա՝ “պէն անի , էվլատինէ վէ քէնտու էվինէ ,
Բապպ Իպրահիմէ իզրար իթտիյինի եերինէ կէօ-
թիւրէ տէյի , քէնտուտէն սօնըա Բապպըն թա-
րիգինի կէօզտիւպ ա՛տալէթ վէ հիւքո՛մ էյլէյէ-
լէր իշին վասիյէէթ իտէճէք տիր տէյի պիլե-
րիմ” տէտիյինի ա՛նըն : Թէքվին (Մննդ .) 18 .
19 : Եշո՛ւնուն՝ “ամմա պէն վէ էլլեմ , պիզ
Բապպէ Բպատէթ իտէճէյիզ” (Յեսո՛ւ . 24 . 15)
տիմէսինտէքի մէթանէթլիյինի ա՛նըն : Անլէրիյ
րիւշան էօրնէքլէրինէ՛ եէլթէնիյ :

Էյ Հօճուգլւր , Ազեկ Քիթապը տէյի՛լ
սալթ պիր գանունի տէրս քիթապը կիպի ա՛մ-
մա , գուրթուլուշա ալիմլէնմէյէ օզումագ սիզէ
տէ վաճիպ տիր : Քիւշիւք չօճուգլւր տա պիլե-
րիմ քի , պու մուպարէք Քիթապը օզույալար
վէ կիզլտէ տո՛ւն իտէլէր տէյի տիւնեատէն շէ-
քիւմէք սէվերլէր : Յիտուս՝ “գօյունյ չօճուգ-

լարը՝ վէ անլերի պահա կէլէկէ մէնը՝ իթմնը :”
 Մատթէ . 19 . 14 : Վէ թէքրար . “պէնի հո ա-
 րայանլեր պէնի պուլաճագլար տըը” (Էմսալ .
 8 . 17) տէր : Սամուէլ չօճուգ իքէն Բապար
 էրարարտը . “Եօսիյա փատիշահ՝ օլտուգտի սէ-
 քիզ եաշինտէ իտի . վէ Բապարն կէօզլերինտէ
 թօղըս օլանը էյլէտի . վէ . . . նէ սաղա նէ սօ-
 լա սափտը” (4 Փատիշահ . 22 1 , 2) տէյի
 Աղեզ Քրիթապ խապէր վէրիը . Յիսուս “հէյ-
 քէլտէ ուսթատլէր օրթասընտա օթուրուր՝ հէմ
 անլերի իշտիը հէմ անլերէ սօրար պուլուն-
 տուգտէ՝ օն իքի եաշինտէ իտի :” Թիմօզէօս
 “Աղեզ Եազըլարը թըֆլըլըգտան պէրու պիլ-
 միշտի :” 2 Թիմօ . 3 . 15 : Անլերտէ Յիսուս
 Քրիստոս խուսուսինտէ՝ սիզնի իշն նիճէ պիը
 չօճուգ օլտու , վէ չօճուգլարա նիճէ միւրիւվ-
 վէթլէ իտի , օգույաճագսընրը . վէ տախի սի-
 րիպիւրնիդն սէվմէք վէ տօղուրանլերնիդն վէ
 ուսթատլերնիդն սէվմէք վէ իքրամլէմէք վէ
 միւթիւլէնմէք պօրճուկուգ իտուկինի անլեր-
 տէ հօկրէնէքսիւրնիդ : (Պանգ Էֆէս . 6 . 1—3 :
 Գօլոս . 3 . 20 : 1 Յօհ . 4 : Սէշէ իմտի Աղեզ
 Քրիթապը օգումագ վաճիպ տիր :

Էյ Ծուլան ԿէլէԿուլէլէր՝ Աղեզ Քրիթապը
 տախի սիզ օգումալըսընրը : Տիւնեայէ կրէր-
 սիւրիդ . օրատա հիսապսըգ թէհլէքէլէրտէ վէ
 թէճրիւպէլէրտէ պուլունաճագսընրը . վէ պիը
 “տէլիգանլը քէնտի եօլունու նէյիլէ թէսիզլէ-
 եհէք տիր , մէկէր սէնիդ (Ալլահհը) սէօզլերի-

նի կէօղէթմէքէ : Օգայ . ԾԺԸ . 119 . 9 : Տա-
ուտ , “ վասիյեէթլէրնիլէ պէնի տիւշմանլէրիմ-
տէն արթըզ անլմլէնտիրտիյ , զերա անլը է-
պէտէն պէնիմ տիր . ճիւմլէ հօյրէտիճիլէրիմտէն
անլմ օլտում , զերա շէհատէթլէրնի թէֆէք-
քիւրիւմ տիր . իխթիյարլէրիմտէն արթըզ ան-
լայան օլտում , զերա թէնպիհլէրնի սազլա-
տըմ ” տէր : 119 . 98 — 100 : Ահ , քէշքի սիզե
Տաուտուն հօրնէյինէ ույտուրապիւսէմ . զերա
սիզե այլգ սազլայաճագ տըր : Վէ տէլըգանլըլը-
զըն պէլլէնիլեր իտիյի հէփ օ ըսըճագլըղա՝ գայ-
նագլըղա վէ զերէթէ պիր տօղըու սալըզ վէրէճէք
տիր : Տախի սիզե հիսապսըզ կիւնահլէրտէն սագ-
լայաճագ՝ սիզէ Փիքըրն սէլամէթլէրնի վէրէճէք
վէ սիզե հպտիլը իհթիշամա էլլէթէճէք տիր :
Հէր նէ եօլտաշլարըրը տէրլէրսէ տէ , ամանըն՝
րէճան իտէրիմ , Ազեզ Քիթապը օգոյունի :

Էյ եւշէկէտուէր՝ Ազեզ Քիթապը սիզ տէ
օգումալըսըրը : Գապիլ քի պագիլէրնիզ չէ-
թին խըզմէթտէ , սէրթ սահիպլէր ալթընտա
սըրըզ : Թանըրընը սէօղը սիզե էյ չէթին խըզ-
մէթտէ թէսէլլը իտէճէք տիր : Տաուտ՝ “ հագգ-
լէրնի պանա զուրպէթիմնի էվլնտէ իլահիլէրիմ
օլմուշէր տիր ” տէր : Օգայ . 119 . 54 : Ազեզ
Քիթապտա տինտար խըզմէթքեարլէրին պիր
նագլիյեէթինի պուլաճագսըրըզ : Իպրահիմին
խըզմէթքեարը էլլեազար քէնտի աղասընա նիճէ
ինամտարճա միւթիւլլէնիրտի . (Թէքվն 24 .)
Սուրիանըն ճէնքլէրնին փատիշահընըն սէ-

ընտելի Նամանէ՛ պիտ խելայրգ նի՛ճէ ֆախ-
տելի խտի . վէ պիտ եալանչը խըզմէթ քեար Գէ-
նգի էօրնէյինտէ նի՛ճէ ճէզալէնտի . (Ե ֆատիշահ .
5 .) տախի տէ օրատա պօրճուհուզու քէմա-
լէն կէօսթէրիլմիշ վէ պէյան օլունմուշ կէօրէ-
ճէքսիկիզ : Գօլօս . 3 . 22—25 : Էֆէս . 6 . 5—
8 : Տիտ . 2 . 6—10 : Իմտի եօզ տէնիլմէմէճէ
սիգէ կէրէք քի , Աղեզ Քիթապը օգույասըրը :

Մախթասար նիհայէթ . հէր տէվիլրտէ վէ հէր
հալտէ օլան էրքէքլէրին վէ տիշիլէրին հէր տէ-
րէճէլէրի , ֆատիշահլար վէ գուլլար՝ ֆափազ-
լար վէ ամմէ՛ էրլէր վէ անլէթլէր՝ տօղուրան-
լար վէ շօճուզլար՝ աղալար վէ խըզմէթ քեար-
լէր՝ զէնկինլէր վէ ֆագիւրլէր՝ սատըզլար վէ սա-
տըզըզլար՝ գատէմլիլէր վէ գատէմսիղլէր՝ ան-
լիմլէր վէ ահմազլար վէ շախսլէրին հէր տիւր-
լիւսիւ , հէմ գուտրէթ քեանի թանրընըն խու-
սուսինտէ հէմ քէնտիլլէրին հէմ տէ պաշգալլէրին
խուսուսինտէ հէր էտէճէքլէրի վէ հէր էթմէյէ-
ճէքլէրի շէյի պու Քիթապտէ էօյրէնէ պիլիւրլէր :

Էթի տիւրլիւ էլիլազլէրին քիմանլէրինս տօղ-
ըուլմաղլա պիթէճէյիմ տիր :

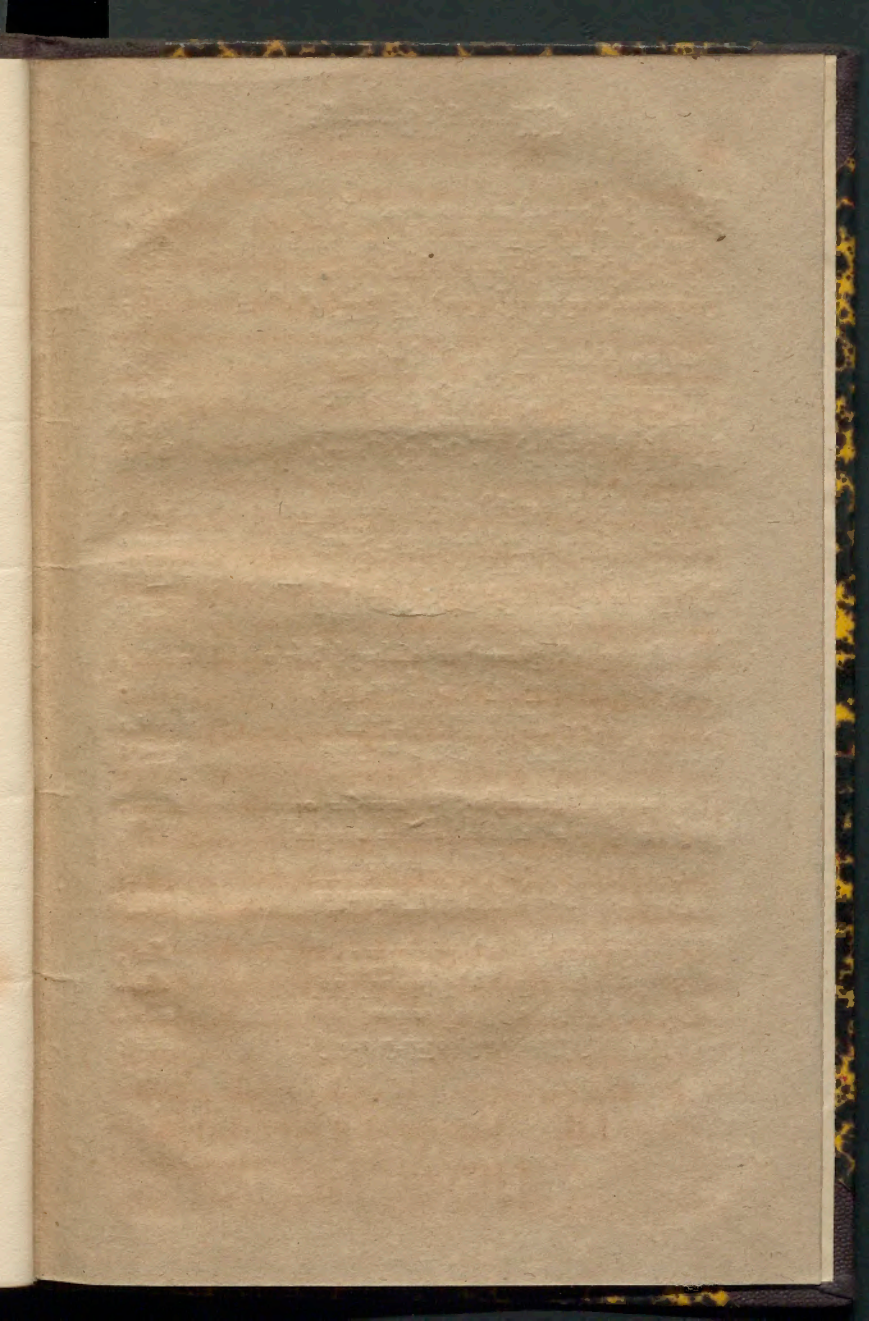
1 . Աշէշ Քրիստոս շէմրէյէրէս արեճէ գու-
նունուն վէ արեթի հալտիլը հէրտ , էտիօր
օգուլլալար րըր րէյի րէնէս գարիւր օլմաշա ,
էտիօր արտիւրէրէնէն էալէրէնէ գատիլմէթ է-
նէն օգուլլալար օլմալարի : Սիգէ շօզ քէրրէ
պու պիտ եհիւք օլմալըյար : Աղեզ Քիթապ
շօզ քէրրէ պիտ հազըրգ քիթապ կէօրիւնմէ-

լինտի : Գապլատրուքներինն պիտի ալէստեվիտե պիտի շարքի էտինեսիւիդ լաքին , ծնուն նիյեթիթիս վէ ճանննա պէ՛ծն օլմալուարդ : Սի-
 գէ վէրմէք շալըտըլմ՝ Ազեզ Քիթապըն քէն-
 տիսինտէն շըգարըլան գանունլէրէ իմտի տիգ-
 գաթ էյլէյին : Ազեզ Ճաննն էյրէտիշինէ պա-
 գըն . վէ երեքիւիւզ օլան , էն երեքսէք սէֆա-
 նըզ օլաճագ տըր . հագսըզ վէ օսանճըլ օլան
 շէյ , զայէթ հագեմլէ օլաճագ տըր . պիտի քէօրէ-
 լէն վէ Փախտեսիդ սիլաճ օլան՝ ճանլէրիւիդին
 տիւլմէնլէրինէ գարըլ « Ճաննն գըլլէ՛ր » օլա-
 ճագ տըր քի , անլէրին հիշ պիտիսի ծնա զըթ-
 լաշմազ : Օ՛լտէմ Տառտլէ « նիճէ տօյումլուզ
 պուլան կիպի սէսիյ (ե՛ն Բապպ) սէօզլէրիւտէ
 շատըզլէ սըշաշը՛րըմ » (119 . 162) տիյէճէք-
 սիւիդ . վէ սիգէ « պալտէն վէ քիւմէ՛ճ թամ-
 լայիշինտէն թաթլուրէք օլաճագ տըր : » Օ է-
 պուր Ժ՛ր . 19 . 11 :

2. Աշէշ Քրիստոսի հիշ օգումայնլէրէ : Հա-
 լնիդ նէ՛ գատար թէհլէքիլէ տիր : Սիզ պու
 Ազեզ Քիթապը հաճէթսիզլէնիթէն , պիր ա-
 շեքե՛նր նիշան տըր քի , սիզ պիր սահիճ Քրիս-
 թիյան տէյիլիւիդ : Քրիստոս էֆէնտիմիդ՝ « գօ-
 եունլէրիմ սէսիսի իշտիրլէր . . . տէ արտըմճա
 կէլերլէր » տէր : Յօհան . 10 . 27 : Անլէր , « նօ-
 մօսունլու նիճէ սէվէրիմ » (Օ էպ . 119 . 97)
 տէյէմէտիյիւիդ տէյէպիլերլէր : Սօյ կիւն-
 տէ Քրիստոսուն էճիւլնտէ սիզ քի , ծնուն զայէթ
 ազեզ Ինճիլինտէն տաճա զըյատէ ատէմլէրին

Թախմին վէ իճատւէրինի օգուճաղա եախօտ ի-
 շեթմէյէ սէֆալանըւ տա հէր շէյտէն իւսթիւն
 էթմէլէ օլտուղունուղու էթմէյէ բուխսաթ պու-
 լճմազընրզ , վէ անըն իչնն հէր պաշգա շէյէ-
 րի օգուճաղա վազ կէչմէլէ օլտուղունուղու իսէ ,
 պաշգա շէյէր օգուճագ սէչէրսիւիզ , նէ պահա-
 նէ իտէճէքսիւիզ : Վէ սիզե պու գասավէթլէ
 հալտէ գանաաթլը գալճաղա պրագմալըճըլըճ :
 Ըշըղը էտինէպիլեր եքէն , գարանկըգտա նիչն
 օթուրմագ իսթէրսիւիզ : Պէնի սիզէ , հէր կիւն
 պու մուպարէք Քրիթապըն պիւ փայընը օգու-
 ճաղա շիմտիտէն պաշլճմաղա եալվարմճագ պրա-
 ղըն : Իթիւրմիշ օլտուղունուղ Փախտէլէրի՝ հա-
 ճէթսիզէնտիւիւիզ բուխսաթլէրի վէ տէօնտիւ-
 երկուզ զեյաֆէթի պիւլմէգսիւիզ : Շալա իմտի
 արթըզ կէճիքմէն ամմա , շիմտիքի բուխսաթը
 գուճագլայըն : Ազեզ Քրիթապ աճընկըզը նուր-
 լանտըրաճագ . անըն թէնպիհլէրի սիզէ հէր չէ-
 թիւլէքտէն տիշարը գլաղուզլայաճագ . անըն թա-
 լըմլէրի սիզէ հէր թէճըրիւպէ ալթընտա տայագ-
 լանաճագ . անըն վաճտլէրի սիզէ չօզ գասավէթ-
 լէր արէսիւտէ թէսէլլէ իտէճէք վէ տախի “էօ-
 լիւմիւն կէօլկէսիւիւի օվասիւտէն սիզէ կէչմէյէ
 վէ պիւր ֆէնատէն զօրգմամաղա” գատիւլէնտի-
 րէճէք տիւ :

Իմտի հէր օգույանա պրըլըզ էօյիւտիւմ ,
 Ա.Օ.Ի.Օ. “ԵԱ.Օ.Ը.ԼԱԻԸ ԵՕԳ-
 ԼԱՅԸՆ” տըր :

Քե՛ր...անէ եւրբը՛ :

Էյ ատէմ՝ օղո՛ւ՝ սանկա պու պէյթ
 Նասիհաթըմ՝ տըր՝ պիլմէք տէրուն
 Քե հէր ինսանէ՛՝ պու՛նտան զիյա
 Եօգ տուր պեր պէճիտ՝ վէ էլզէմ մատ

տէ ,
 տէ .
 տէ ,
 տէ :

Թանրը ինսանը՝ Թանրը շէքը .
 Եարատըպ էթտի՛՝ իլհագ քէնտի
 Պու նէթիճէյէ՛՝ ամմա էրմէ
 Իթաաթ կերէք՝ Ահտ քիթապի

նէ ,
 նէ .
 նէ ,
 նէ :

Ազեզ Քիթապըմ՝ փեթ Թանրը
 Չիւն իլհամըլա՛՝ եազըլը հագ
 Պէյլէճէ՛ պիլ տէ՛ շեպհէյի գալ
 Եօղուսա պիւիւք՝ Թէհլէքէ վար

տըր ,
 տըր .
 տըր ,
 տըր :

Էյ Ազեզ Քիթապ՝ տիւնեայէ նո՛ւր
 Կէյտէն վէրիլմիշ՝ Նէֆեսուլլահ
 Ինսանէլէրէ՛՝ պեր գըլաղո՛ւզ
 Տիւնեատէն չէքէր՝ կէյէ սօգար

սուն ,
 սըն .
 սուն ,
 սըն :

Սանկա տիւնեատէ՛՝ հիշ պահա օլ
 Օ իրա հէփ տիւնեա՛՝ սանկա եարա
 Սէնի էտինէն՝ պէ միւրատ գալ
 Վէ էտինմէյէն՝ պեր եօլ պուլա

մազ ,
 մազ .
 մազ ,
 մազ :

Սէն պեր ըլըգ սըն՝ այագլարը
 Վէ շաֆգ վէրերսին՝ չըղըլարը
 Սէնի իթիւրէն՝ սէֆիլ ատա
 Հէր շէյ գարահլըգ՝ օլուր տաի

մա ,
 մա .
 մա ,
 մա :

